1788

Fortegnelse paa forefalden Forbrydelse, de Sal-
ligers Boer angaaende: fra Pedersker Sogn.

Anno 1780

Udj St: Peders Sogn er de Salligers Antal 36 blandt
disse 12 Kvindfolge. 2 Enker liggende. 9 gamle og
Ildfarne. 6 Fattiglem Børn. 2 døde ej
2 Qvindfolge. Og vox ved sidste Udskrivning den
største Portion 1 Sld: 1 ß — 8 ß: og den ringe-
ste 10 ß:

1781

Iblandt ovennævnte Salige og 2de Enkeli-
de, er nu ligge nærlig Malene Jørgens Datter 69 Aar
Aar gammel, gandske contract og sammenbøjet
seer er den største Qvindelige Lemme, og knap ej kand
reen mere end alle de øvrige. Hun for siden
1740 vorder anlagt paa Sognet, at føre Bonde tilliggen-
ende Arbeide og Sognets fælles Fornødenheder for sin Regn,
da saae ej hun af føre 10 ß Brød. 2 Potter Byg, tilli-
gemed forenævnte Drikke, Kaal, og andet, som nu
føre rette Christen Kiærlighed og Næstens Nøiagtighed
kan afbrødkommen, skiede Fald Børn i til fremde
Huse, hun nu Sognets Bønder rette hun anden, i den
Fastsatte Tour. Herfore den kiøbe 4 Qvindfolge
2de ligge under Forpligtelse til Huse, de andre Ud-
bliggere er satte paa Penge til Brødføde, nemlig
fra 1 a 2 og nogle Aar 4 ß: Sølv. Skiønt naar de alle
kom ind beløb sig til 10 Sld 5 ß: Sølv, men nu om-
stændes er det godvilligen aldeles afskaffet, da mange liggere
Folk og større Fiender ueiligere og Gienstridige til at betale
Den. Siden Aaret 1764 er for kommen Malene Sølv
nu dødt af Nærske Kiøbe Kapel Hospital 7 Sld: 2 Sld.
Og i alt Penge 3 Sld 8 ß: 2 af disse Penge bekostes
Begravelse, Vaxlys, Kiøl, Kaaringsklæd, Oppakning og Klæder.
Og for siden sidst uvidende dem at parte Eiste for den
nu Malene ovenfølgende Tendrag og Udgivet, indtil
sidste Skiønne Udskrivning d: 21de December a:p: da jeg for
at undgaae uforvarende eidtløftig Regnskab, og at opfyl-
de andre gode Hensigter, foreenede ved mine Opbydelser Fol-
gere Fiender sammen, og for Øvrigt den største Fiender
Tendrag og Udgivet blandt de Allermindre Salige.

d: 5te Aug: 1780. modtog min Forsvarer i Enighed
med sin Salig: Forsvarer, at Opslag for denne Malene
af 46 Aar 2 Sld: 2 Sld 13 ß: som uforsvarlig maatte
være samlede af Udbliggerens Brødføde Penge, da
jeg ingensteds i Nabolaget kunde erfare Opfyl-
ningen, uden at disse Brødføde Penge ere ind-
for: d: 19. April 1780.

15/1 1788

L. Nielsen

	Rdlr	Mk	ß
Sommer, allex udgiver, men allex nu Sorte giælde saa stod nu vor kiøbstæd Malmø for anført i nu Summa af saa modtagt Brandfalds Penge 4re Sld: bragt til Regnskabet fra 5te Aug: 1780. til 30te Aug: 84. Ved stad som findes i Regnskabet sammen Oplag angaaende, findes ved til andet saa lydes:			
fra beholdes af vor Besolding af Malmø Penge 2 Rd: Banco dlr 3 Sld:			
i Papir vor indsadt — — 5 — 3 — 14			
i nu Mynt — — — — 6. — 2 — —			
Er 15 Sld: 1 — 14			
30 re i Casse.			
Giør tilsam: 45 Sld: 1 — 14			
Skal tillegges — — — 1 — — 15.			
Giør i alt 46 Sld: 2 — 13			
Aaret 1784. d: 30te Aug: modtog jeg af min Sorgmand, tilligemed de Sattiges Regnskabet, dette Oplag som da beløb sig til 47. Sld: — ß: og da sammen i det paafølgende Aar var opsat til 50re Sld: satte jeg dem ud, for ved Renten at kunde forbedre Casen. Ved dette forommeldte for jeg anledning som nu for nøden Tiidgang til at opleve de anbefalede Følgere af Extracter. Nu følger da Extracten af Malmøs Regnskab, for 1786re			
Ved forrige Aars Slutning ballancerede Tiidtog og tiidgik med sinon dem, bragt 18ten Sld: 1 — 15			
bragt fra 30te Aug: 84. til 31te Decemb: 85.			
Anno 1786.			
Renten af forommeldte 50re Sld: bragt fra 18de April 85 til sammen Dat: 86. — —	Sld:	—	ß:
De Fattiges Hospitals Penge fra Falkenberg, bragt fra 14de Marts 85 til sammen Dat: 86.	2 —	—	—
Sammen Aars Mynt Penge fra samme Stad. —	7 —	2 —	—
Tiidkommen Brandfalds Penge nogle for forrige, og nogle for dette Aar. — — —	— —	3 —	8.
Tiidtog Tilsammen	2 —	1 —	14.
Latus	12.	3.	6.

	Rdlr.	Mk.	ß
Transport Indtegt	12 Rd.	3	6.
Udgivtsen for den Hjgr. Malene i Aaret 1786.			
vare følgende:			
Til Fruds Opvartning for Børnene, Barne, Sjø,			
Kvindfolk og Opvaskning	4	2	4.
NB: Fruds ~~Løsligt~~ Sallarium er allerede forrt Aar			
6 Rd: men da den allerede i Skuldningen af			
det forrige Aar som dertil troegnet saae staar			
5 ℔ 12 ß: i Forskud, som troegnet til forrige Aars			
Udgivt, bliver saa ikke mere anført.			
Til den Djur.		2.	
Til Salt og Eddike.			8.
Udgivt Tilsammen	5		12 ß:
Dertil fra Aaret Indtegten, bliver igien Besoldningen			
hvilken Besoldning blev henlagt til det andet Aar	1	2	10.
ovenfor Sallgn, og den til Indtegt troegnet, og saa-			
des Sallarierer Indtegt og Udgivt med hinanden for Aar 1786 vare			

Vanner Malenes Regnskabs Extract for Aaret 1787 vare.

Rentten af de 50 Rd: troegnet fra 18 de April 86, til samme Dat: 87.	2		
Dito Rente fra 18 de April 87. til 16 de Decemb. i hvilken Tiid Pengene blev for Dieterne Rd:			
har staaet, blev rente udlaante i smaa Partier.		3	2.
Hospitals Penge troegnet fra 14 de Marts 86,			
til samme Dat: 87.	7.	2	
Mael Penge for samme Tiid.		3	8.
Brødfolks Penge	1	1	10.
Summa Indtegt	12	2	46:

Salvers'

	Rbdr.	Mk.	β.
Transport Indtegt	12 Rd.	2	4.
Udgivtsrer for 1787. til den saag. Malere ere følgende:			
Til Hendes Hyrerdrygh. Aarlige Sallarium	6	—	—
Til Vaadt.	—	—	6.
Til en Dørk.	—	2	4.
Til Hendes Skon at pusse	—	—	3.
Summa Udgivt	6	2	13 β.
Dette fradragt Indtegten, bliver Besoldningen	5	3	7.

Dette fradragt Indtegten, bliver Besoldningen Reenten Besoldning bliver ligesom forrige Aar sammenlagt til de andre Hoguets Sattige, og den til Indtegt beregnet, som vises af Almindel. Enumerantis Allmindelige Regnskabs Bog. Og saaledes ballancerer den Hoje Malenes Indtegt og Udgivt med forrommelte forbeert 1787re

St. Ped: Hospgrd: d. 21de December: 1787. H. N. Langhorn

Samme Dag blev af os Undertegnede, Provst og Medsiddere, efter foregaaende skrift Overslag, enstemmig besluttet og fastsatt, at efterkomme Opslaget af de fra Hoguets Udbiggere til den gamle og skrøbelige Malere Jørgens Gaard indkomne Brandsels Penge, siden Aaret 1752re nu var steget til en liden Capital af 50re Rd.; skiønt Penge udskiænket de overgik den almindelige Sattig Casses Besoldning, dog idet vare tilstrækkelige til fremdeles daglig Underholdning uden allene for det Aar, skiønt ej Huset vare Hoguets Bønder, Provst og Degen til hiemlig Erstatning, dem allerede i mere end 40re Aar saa vidt undertholdt fuld, ene fors sine Regn, naar de efterdat disse Penge vare forbrugte, dog igiene skulde giore det sammen, og derfor best, at det forblev i den Tour det siden til saa gaaet, og fastsatte, at Provst og Degen tilligemed Bønderne, og de Udbiggere som til fremdeles Underholdning saa contribueret, fremdeles paa lige Regn skulle vare, bliver ved at underholde fuld, fors sine Regn, og de øvrige Udbiggere ligeledes daarligere at erlegge de dem paalagde Brandsels Penge, foruimod de nu oplagde Brandsels Penge ellers 50re Rdlr. Vaadt, skal til Hoguets allmindelige Sattig Casse vare sammelede og forbliggere, de

4.

6.
4.
3.
13 6:
7.

1787 vr

øvrige Sattige og Nødtørftige Bord til kaste, ligesom og, som Bidrag vores og andre Erkjendtlighed, nogle da kunde anvendes, til at anskaffe derligere nogle faae Catechismuser, og 2 a 3 Nye Testamenter, de første til de Sattigste Børn, og de sidste til Opmuntring og Skiellighed Belønning for dem, som havde udmærket sig af forældres Forsømmelighed, og ved deres Confirmation aflagde Prøver paa største og grundigste Kundskab: Og paa det alt forrettes dugeligt i fremtiden til denne Fattige Maleene, skal paalegges forskiellige Pligter, med det allerede sat, jf. Fattes flere Fattige nogle Penge, at disse Penge skulle gives til Fattig Cassen, skal flere saa længe flere Penge, som første og næst derpaa ligger til at vinde af samme Casse, skal flere i paakommende Tilfælde, naar Lund erfares, med det samme derlig til Fundsfoldning er Villagt, ligesom ogsaa af samme Casse at vinde sin Begravelse. Og da saaledes de disse oplagde Broudfals Penge eller Sogn Pl: blev samlagt til de andre Fogeders Fattige, blev denne aparte Regnskabs Bog tilligemed stillet, da det som for Fremtiden modtages eller udgives til samme Fundsfoldning, vorder sig af Broudfals eller Hospitals Penge, bliver blandt de andre Fattiges Indtegt og Udgivt og i deres Regnskabs Bog anført. Saaledes passeret, Test: St: Peders Nordre Skoard d. 21de Decemb. 1787. Hans Ancher Langhorn P. L.
og Medforligsmænd Ole Diderichsen.
Peder Madsen. Arist Jørgensen.

Følger en Extract af de andre Fattiges Regnskab, for de 2de sidste Aar. nemlig:

for 1786 vr

Indtegt a/ Renter af Capitaler er anført ved Maleenes Regnskab, og af saamme Legater er ingen.
b/ Revenuer af Jorder eller andre faste Eiendomme, ingen.
c/ Kasse Penge. — — — — — 9 Rd. — — — 3.
d/ Penge af Fattigblok og Fattig Bøsse indt.
e/ Nogen aarlig Indsamling er der i Byen,

Laderis

	Rdlr.	Mk.	ß.
Transport Indtegt	9 Rd.	—	3.
uden allerunderdanigst forsamlede Malenes Brød-fald Kreye alligaars, saasom indsamlet af Hr. Kordmester. men til mig indleverede Vaare i Kreye.	4	—	5.
To, laudige Assignata allerunderdanigst Indsamlinger af Vogneds Beboere i Krig, Maadt etc: indtt.			
9 Lauder uden Indkomster følgende.			
Det Vorgyldende for Malene.	1	2	10.
En deslige Tønde Øllerlade-Tabre.	4	—	14.
Mulder.	3	1	8.
Forrige Aars Besoldning.	11	—	—
Tilsammen Indtegt	39	1	8ß.
Udgift a, Til Gaude og Kjøbinge.	15	3	4.
b, Til sin Kjøg.	1	—	—
c, Døde Bygravelse.	4	2	—
d, Driftsbøn indtt, uden det som i Malenes Regnskabe anført til sine Overtrædelse.			
Summa Udgift	21	1	4ß.
Disse fradragne Indtegter bliver igien Besoldningen for 1786	18	—	4.
St. Peders Nørregaard d: 21 Decemb: 1786. Hans Ancher Tanghorn. Holger Thuesen. Peder Madsen. Arist Jørgensen. Ole Diderichsen.			
Regnskabs Extract for 1787			
Indtegt. Forrige Aars Besoldning	18	—	4.
Kruten ved: Malenes Regnskab for 1786 Aar.			
Laxen Kreye	11	—	½ß.
Lateris	29.	—	4½ß.

	Rdlr	Mk	ß
Transport Indtegt	— —	29 rd sld.	— — 4½.
Under frivillige Kirkelighed Barns	— — —	3 —	3 — 4½.
Overskudt fra gamle Malene	— — —	5 —	3 — 7. —
Mulder.	— — — — —	2 —	1 — —
Malenes' oplagde Troudrels Penge, foroven tilforn i Skillinger af smuds Krigskabs mulct, og ligeledes i de Fattiges allmindelige Krigskabs Bog, ord til anden Sted.	— — — — —	50 —	— —
bliver da saa fattig Cassens' Beløb		91 sld.	— —
Udgift. Til Gamle og Krøblinge	— — —	14 —	— —
Til en Dig.	— — — —	— —	3 — —
Summa Udgift.	— —	14 —	3 — —
Dette fradragt Indtegten, bliver igien saa Cassens' Beholdning	— — — —	76 —	1 — —

Dvaar er 54 de sld: udsatte, de øvrige i Casser indtil videre. Saaledes passered. Test: Sd: Peders Præstegaard D: 21 de Decemb: 1787.

Hans Ancher Langhorn. Ole Diderichsen.
Niels Jørgensen. Peder Madsen.

3die Post. Saavel de Fattiges som deres Børnes Underviisning, dependerer af Præst og Degn, da der er ingen Egne Skole, hvilken saavelsom Arbejds Skolen vor ligeså nødvendig og nyttig for som andre Steds.

4de Post. Oplag og Forraad af Hjemd Materier, vilde vore de mueligt Middel til at forskaffe de Arbejdsføre Fattige saa mueligt Arbejde, at de selv kunde tiene deres Underholdning, og ej skulde nødes til at Tigge. Saa kunde ogsaa blandt dette Sogns Fattige Summer 4 de Krøblinge,

alle vel øyhsta, staarr og losse mygit vel, saa sos
ikke mer Bøy som de beste Kjendsgier, og den
4de, den beste til at kjøre, disse vare mygit
oplagde til at underviise Sætige Børn, og
skrendelig mogit at bestille i Forrom stuinelse
med deres Kosster og Forfatning.

5te Naar sre ikke vor Mangel sor at faae Arbeide, og
Sysem: Brødre ander steds sra blive indsoldte, kun
de skte dogen sorsørge sine egne Sætige,
men i mangelend Fald ikke, da sre paa gandske
faae ner, mer ligesaa mange Brødre, som Bør
ne, og af Eidbiggere kunde sortil ingen Hielp
ventes, da disse sor Vedr ned sor at føde deres
sels.

6te Dette Sysemaal er besvaret ved 4de Sysemaal.
Sysem:

7de Paa dette skal dogen vi kan forsørge sine
Sysem: egne Sætige, vil vel Besørgelsen af unge dog
mere Brødre blive et malum necessarium,
som dog kunde indskrenkes sor den allerne, som
sandt deres dogne Forældre Brøde som deres Trang
at sremelske, da et andet Ulovbare skulde straf
kes. Landmanden paa det Sted sor en saadan
blev trængsem, skulde ved en Rund eller Eidbiggere
som sandt hørte, efter en vis Tour, besørge den Straf
skyldige til nermeste dogens Landmand, denne
atter videre sendt, og saa sremdeles indtil den ret
sine, da Angivelsen skulde sølge med sra sørste
sil sidste Landmand, som sørste Søndag derpaa
skulde besørge en saadan sat i Hals Irons ved
Kirken, hvor kunde maaske gaae den Birkning,
at Transporter ikke blev saa jævnlig. Forordnin
gen af 24de Septbr 1708 angaaende Brødre, er
mig ikke bekiendt.

8de Af saadant er sre ikke.
Sysem:
St: Peders Præstegaard d: 15de Jan: 1788.
Hans Ancher Langhorn

Høyedle Høyvørdige og Høylærde Hr Biskop!
Gunstige Hr Fader i Christo.

De Deres Høyvørdigheds overmaade gunstige Skrivelse og Skrivaagne rørende mig, er mig overmaade kiær, og giver mig den meest mulige Tilfredsstillelse at erfare Deres Høyedle Høyvørdigheds gunstige Tilsindelse imod mig. Jeg har tilbragt

[illegible] [illegible] [illegible] [

Dennes Eminence
Høyædle, Høivørdige og Høylærde
Høygunstige Herre Biskop

9

Med 3dje forrige ommeldte Underdanige Memoriales
for dig Forestillet, Deres Eminence at dog forundte sig
3dje Vaabenbroder, Ins. Lieut. Nolan ved Ulvedags
Officer Corps til det Grevborgiske Regiment og saaledes
Gjorde dem kapitleg Skriftlet at De nu Avancerede
Selskrevne i samme Regiment, saa Meget de Vanlige
Skeds pleie tillagde Pension, saa ikkun de Vanlige
150 Rd. og saaledes Gjøre Dennem ieerd
til Officer Equipage, saa for Landveis Reise som
almindelig for andre Landgaaende Folk, og ikke saa
Store saa Dragone at dog Landveien til Kiøbe
enhavn, og omvendt, dog ikke Landveien til Kiøb
enhavn, da dog Een Major saa 66 Rdr ialtfald
Skulde, da dog Een Capitain Vaad Bedragerdigen Forskaffer
Sig Landveien til Kiøbenhavn, og ikke Skiøn
somme mere saaledes ikke end Landsens nødvendige Reise
omkostninger til Kiøbenhavn og tilbage igien, da
alle Officerer til Hest dog Landveien til Kiøbenhavn
Skulde

Velborne
Hr Lund!

Jeg medsender originale Taxations Forretning over Gaarden Helgerud fra Hr Kapt Skiøtt, samt Gaarden beliggende i N. Odals Sogn, som Velbemeldte erhvervet, at ihn er sadt for 000 Rdr, hvilken Summa jeg agter Hr Kapteinen Gaardsgyldet skulle betale til min Formand Hr Samuel Stahl. Men da det ikke agter mig nødvendig Confirmering saldes mig ej allene bekvemlig, men gandske nødvendig at bruge en paa Stor Summa tilsvigt, for jeg agter Egendommen vidt forskjelle i ihnen Dag, hvilket formyndig mig lod dem, for at binde ihn strengere mig ihn Erindring, at medtage mein Obligation for saadan Summa, dersom at jeg Gaarden ihn Norge paabyder aadelig Kiøb i mit Eie, og holder Gaarden i ihn Stand, at Kiøbsten gavnlig kan bore Gadre bes. — Jeg indbeder mig Deres Velbemeldte gunstige Svar herpaa, samt dennem medlagde Forretning tilbagesendt, og i dennem Forretning forbliver

Deres

Hr Lunds ydmygeste
Tiener. Ole Stray

Hannicke d. 18de Maii 1788.

Høj Ædle og Høj Ærværdige Herr Biskop

Randrup Herrsen

Jeg undertegnede Provst i Aalborg Stift
Provsti Høj Ædle og Høj Ærværdighed Høiligst melder
med denne Underdanigst Erklæring da Jeg skammelig
min Pligt Embedsmæssig Eder ikke har kiendt
til at betale mine Egnen Bolig, som er taxeret
for 115 Rdlr, har Præsten Jeg mig herved
Ydmygst tilbudet vederlagsfrit at ville overlade mig af Deres
Høj Ædle Høj Ærværdighed, 100 Rdlr til Laans
af dem Hensigt Kirken Capel i mine Egnen gaarde
Kaas Hedelse, saa vidt Jeg nøiere vil erfare
at kunne dertil Pålidelig Høj Ærværdighed Høj-
Ærlighed tilbørlig Sikkerhed stille kunde obliga-
tionen, blive udfærdiget, I haab om min ønskes
dannigste Begiering af Kjærlighed hos Eder Ædle
Jeg Herre Høj Ædle Høj Ærværdighed.

Underdanigst Ydmyg

Rogens Bleche.

Høj Kiærke Egnen Bolig
D: 19de Maius
1788

Pro Memoria!

I följe Eders Höj Grevskaps Excellences og Eders Höjgrevskaps Skrivelser af 15de Dec: c: a: og 17de f: M: have vi vedfällige gange conferered samtlige Kirkens Inspecteurer som Lösne Sörnund, angaaende den Kostnad, de Kirkens Tilbygninger Opförelse til Rörns Kirke og endelig den 19de d: M: i den Forsamling Sagen er handling med Inspecteurerne og forommeldte, som af dem i Stand til at afgive den forlangte videre Forklaring:

Kongelig Majestæt vor Allernaadigste Herre, dog i den Tanke, at den fundne Tilbygning blev opført, maae af den ny opbygningen lade til de Kirken, naar dens nedre vedkommende Kirkerum, de Norder Tilbygning blev opført, tilgavns kan rumme Byens nu værende Indvaanere. Dette saa langt som at Lösne Sörnund og øvrige Indbyggere med-gjorde sig denne Kirkens Tilbygnings Opförelse, saa at de maatte mane med de Kirkens Inspecteurer, ønske at den Norder Tilbygning i Stand-sat; Men da endnu ligevel dette som vi, Kongelig Majestæt allernaadigste Befaling, og de Contribuerende sig andre allerunderdanigst at dem nogen Hjælp i den forefaldende maade paaskyndes, da sammesforuden de fri Skovkiörsler maatte tilgaa

27/6 1788

pro d: 18 July 1788.

Fm 5373

gen, hvorved de nu skal nyde bedre
at bekomme noget for sin ordskjød. Ej skal vi
blive ved at tale.

Kirkens Huse Beskaffenhed efter Side Syn-
stab er allene 75rd 4sk og dennes nu ved
Lov 10 Juli sidstendelig til den under Krabs
de herunder Nordre Tilbygnings Standsætt.
Kirkens aarlige Indkomst er omkring 235rd
og dens aarlige visse og bekjendige Udgifter,
uagtet enhver extraordinair Omkostninger indfor-
ningsvorlig 160rd. nemlig aarlig Besoldning
til Pr: pr: 75rd; og hvor nødvendig en ved Kir-
ken til de ommeldte Reparationers Be-
stridelse paa Kirken og andre Udgifter kom-
mer ofte indtrolfen? Dette Exempel, som vi
selv kom erfaret, er saa overbeviisende, at der
paa ingen Maade kan tænkes nogen
sten om Reparation. Skulle den om-
handlede Nordre Tilbygning opføres, saa vil
og nødvendigt at Kirkens Sønd Tilbyg-
ning paa Kirkens Regning blev indrettet, og de
Kirkegaard indlagt for den allene at
blive ved som tilsiden. Det sidste sammen-
lagt, indfordrer saa store Omkostninger
at man ingen Udgift kan tilsee at bestri-
de dem, uden at Kirken med dennes
Skulle sattes i Gjeldsom Grad, at den i den
Kunde gaae Kirken ved, maatte mid-
dens aftagende Capitalen. Jo ret ikke ufor-
meidet kan Majestæts nåderandrige
allernaadigste Villie, at den ommeldte
Nordre Tilbygning, saasnart de dermed nø-

Under Stor Barmhärtighedens, dog Hvar opfordrer; Da
medan vi underdanigst indbede, at Deres
Höj Grevelige Excellence og Højvelbaarne Fa-
milie nådigst vilde tage Hensyn til Allernaadigst be-
falning af samtlige Herrer Regenter, Kvelle
paalegger os nu vore afgivne Pligter, som
regnelinde Lydighed til ovenstående Høj-
stigens Befalinger. Vi ønske Held vil
til vigtige Foretagender. —

Nestved og St. Marie Kloster d. 27de Juni 1788

Ludvig Worm

Til
Deres Höjgrevelige Excellence
Hr: Geheime Conferentsraad og
Ridder af Elephantordenen Grev af
Danneskiold Samsøe
og
Deres Højvelbaarne Familie Hr: Biskop
Balle. —

Bester Ven!

Jeg har lent saa længe, siden Magister Andresen omrøgav den sidste Forsamling Hvinesyr. Det at sige: haar Øren saar dovne Villin saa gaaden de ikke; og de Laudt og jeg fik snart vi dutted, for vi inth at gaae for, vin Ster kan være parallel med at skrive ved, er mel no, gat problematisk nedne, men dersom Øyene skal tages af detalmeden ligste, formoder jeg nok, at der klynder i flere Rum end smilet, at den, som Biskoppen saar.— Jeg har ikke med nogt Fornøjelset giørd min Gjæring Afbrek, saa lillad, værdige Mand, at jeg ogsaa klyne, ter i dette Øre. Den afsatte ulykkelige Dreng i Caulskier Pige Jver Samuel Dahm har sidst subscriberet paa en Foredragaard; Hand Haar, sald paa denne Gaard, og den Gied kan med dette Tiod har quadraget sig, tvinger kan nu til at følge den, og at vandlæder sig et land, at nu en brav Mand og Ægtefælle vinder sig med. Denne Dame sidder i dette Øjeblik for meig som Maria Magdalena, den nye Taar kan ikke bie den anden, og med alt gaaden sine dog ikke for sine egne Øjne.— At taarfulde Øjeblik til Himlen og Haab om Bistand Naade og Godhed i alle Maader til at begynde i Pelland, smartil kan selvfølg kun nogle gaden afgjøre, nu alt det Gode til Salighed, jeg kan ogsaa har Hjerte.— Dette forandrer Omstændigheder tvinger dette til at følge Guddens Skrap, og fra det Øjeblik af nu Ordet stamme dette nemmest til Udsigt.— Værdige Overhyrde! dette mildsindede Haar trænger saa stilig til din Bistand, og til den snart. Jeg mind, at Pinkler kan være Taarer, der kan vandskemmen ulykkelige; men det betyder endelige Løste om at forlyse kan, skulle vaske skalle kan nogen Øjenlighed for Hand Creditorer, og skulle nogen Evighed vise sig, du lod denne ulykkelige Familie nøre blinde til det ødelæggende og dine Gudhed.— Jeg forlader denne gyldne værdige Udsigt for at forandre Pennen.— Det og den for denne endelige Bestand i alle Magister Andresen sat til Rector i Rønne.— Han skal, og skal mand jeg, snigen dem, der bidrager til en Forandring, at den stuer en nyttig Dreng, saa vil det ikke forstyrre at gøre Ønsken

5/7 1788

Cc

Jeg hører Biskoppen, at Rector arbeider med Flid og Lykke, at han har alle Tinderne Bifald og Medynd tillid; hans Kald har 6 Disciple nu, af hvilke han formoder at bringe de 3 til Uni versitetet om 2 Aar, de 3 vil Bygmestre. Apostl. med hans an allerede giort om 6 Disciplene nu nu, og det bliver ikke den sidste.— Altså gior det befalte Rectorat god Nytte, det den synes dertil at burde svare in omni casu nu, at ogsaa Rectoratet burde være Rector selv gandske, i det mindste saalænge, at det kunde vorde hans, saasnart mangler nu nu mest nok en Dand.—

Endelig kunde jeg endnu spørge, at jeg talte som min egen Fader da Magister Andreæ er forlovet med min Pigemoder Sidsel Nansen, men maatte skrive jeg nødvendig nemnen, om det ikke var, da jeg dog, for at troe, maa sige til at ikke omvendt.—

Endnu spurte han Biskoppen hvem udnævnte til Rektor ved Kolenedsmark Skole, nemlig en Hørmand og Skolemand, begge mangler, og Mangelen bliver snart følelig. Svar lagde Din Høivørdighed til Dato: Ja, saasandt troer mand, Biskoppen skal udnævne alting! Nu nordiga Brand! svarede jeg, ultra posse ne Episcopus quidem potest obligari. Altså, quoad fieri potsunt, adtendas, prætor. Nylig blev Klokkerembedet ved i Rome besat med en laicus, rigtig not bene moratus, men mener ikke. Jeg tvivler ikke paa, at han jo antog et skikkeligt Pigen-Ansigt, naar det til gavns Ægteskab, og da han vil Klemmer for en Hører og tilligemed en dessi til Confirmanden af Peder Baars, der saa ivrig spiller Klokkerne med.— Han nu Biskop ikke dette!

Saasandt kommer Hørmen, og Sandt Lars for det første tilligemed Kole-Skolen gemmen nu nu langt mindre Vanskeligheder end nu er nu fornøden paa imod 900 Rd. saasnart til dette Brug. Forsigtigt var først, at det kunde af nogle Skille opfølgende for denne Capitel men der blev da intet til Reparationer, og Anlæggen, quæ quid fieri potest per pauciora etc. Altså naar nu begynne Gaard til saadanlig Fried blev sidst, om nødvendig en liden Bygning til den egentlige Kole-Skolle bygges, vilde mist den halve Capital spares,

Paalenbs willen jeg nu da jeg saa kiøbt mig en Gaard paa Laa,
det omtalede min Gaard til denne Kiøbesum for 700 Rd, og naar
dertil bygges for omtrent 200 Rd, for at indrette 2de Lærer Stuer
en for Rector og en for Kiøreren, vilde fonden saare vel tilstaaes,
paa 1000 Rd. - Allernaadigst kommer Magister Andreser frem
dreven med en Forestilling til Hr Biskoppen, men da
jeg skrev, troede jeg og at kunde skrive saa vel. — Jeg satte
de tid. - Men Eneste vil Biskoppen smile ved at læse, at
jeg saae skriver dette, begynder at citere den gamle horats,
ester Beig: beatus qui procul negotiis. Ja smuk kan; men
om Formiddagen giver mig Lov og Velsignelse til, og Bispen
egne Kammer til mandag Kl, Lør jeg smigre mig med at
afbringe dit hiorte at sammenligt Pak ester den efterskrevne,
de Landlige Glæder, som jeg maatte mig dem. —

Nu at minde Dem om min Familie: Datteren saae gaae
din Velsignelse, saa saavit Mennesker ved maatte kiende Barn
sit saae den og, Moderen forbenner dem og Dit Barnebarn
og Jeg ligesaa din mandige Fostermand Haaber, anfaaende Hendes
mandige Mand og Lemmer

Deres Ydm

Tiin forgiemme Tienner

Rasch.

Rome den 5te Julii 1788.

Ich unterzeichneter, Garnisons Chirurgus dieses Königl. Preußischen Regierung Departements, attestire hiemit: Johann Heinrich Scheuring, Lutherischer Religion, seine Ehefrau Anna Maria gebohrene Storck in einem melancholischen und schwachlichen Zustand sich befindet, und mehrere Zufälle mir gemeldet und mir selbige bekannt gemacht hat, so ich ihr verordnet zu Rathe gezogen, und meiner Meinung hierüber zu Protocoll gegeben, daß sie nach obgedachter Patientin Ehemännl. Umstände, Mittel einen andern Puls, Bewegung und Ruhe anbefohlen haben, inmaßen zugleich ein anderer Umgang hierher zum Wiederherstellung nicht beitragen würde. Die Mittel, welche sie ihr bisher zu geben Gelegenheit gehabt, möchten, und haben an diesem Orte nicht zu bekommen; Zum Beweis dessen Attestire ich diesen Bericht mit meiner gewöhnlichen Unterschrift und gewöhnlichen Insiegel. Actum

S: 8ten Julii 1788.

C. H. Meyde

24/7 1788

Hvis Velædle hr Grevskriver Orne
og Lagrøting Laugs Lensmænd Thor
Svinøy Mand Jens Laus søn og Morten
Marchmand med tiltagende 2de Mand
Skiønnsrett Igiennem Degne Sogn og Sat
dem Taxtrette som Vi Dagtem at sætte
Skatter og Landskyld Ut Skriver

Den Engen kaldes 12 Sande og 6 Sag
2de Sag den Gang med Fiske Skiær
og Sönder Vand Sag Sat for 10 Rd er 20 Sk
Nok 2de Sag Sammesteds Syndre for
med Fiske og Vanns gamle Skiærs
a Sag Sat for 6 Rd er 12 Skdal
Nok 2de Sag Krokken med Fiske og 2de
Döner som liggende er Sat Sam
for — — 4 Rd er — 8 Skdal
Summa 40 Skdal

Den Engen kaldes 8 Sande og 8 Sag
Sat Østre 2de Sag Sat for — 2 Rd — 4 Sk
2 Ditto Sat for — — — 2 Rd —
3 Ditto Sat for — — — 2 Rd —
4 Ditto Sat for — — — 1 Rd — 2 Sk
5 Ditto Sat for — — — 2 Rd

6te Dito Fat for — — — 3 Rd — — 2 ß
7 Dito fat for — — — 3 R. — — 2 ß
8 Dito for — — — 3 — — 2 ß

Summa 20 Rdal

Er Halt til Samman — — 60 R Rdal

Hjelbert Ris med Vorunge Forandringe i ändringe
skrift Attesteres Tjenstegiorde Egn
Juli 1788 Jens Larsen Marckmann

Hans Hansen Aagaard Jens Andersen

Efter denne Forretning, samt Vognmanden til St. Ips og Svanike, Sr. Ole Straa, at betale til sin Formand, Sr. Samuel Prahl, for Ingenioligens Bygning — 60 Rdr — Og maae Gjerningen ikke gives videre, men skal tiltræde Successor, i følge Cancellie-Resolution, af 26de October. 1787. Ostad. Marie, 1788. den 27de Julii

M. L. Hiorth

Höjædle og Höjæruærdige Herr Biskop!

Herved har jeg den Ære, at sende de expederede Oplysninger fra Geistligheden, angaaende Forordningen af 4de August. h. a.

Ligeledes sender Gaards obligation fra Degnen til St. Ols og Allinge, Joseph Marchmand, paa 100 Rdr. med Gaard i Degneboligen og Borgen. Hvorimod, jeg haaber, den forrige Obligation, som under Dato er udstedt af Christian Falster Hallesen, bliver casseret, eller extradi-
ret.

Ved denne Leilighed maae jeg underdanigen erindre: Degnen til Nekjær, Peter Elias Faber, har i aa-
ret 1776 pantsat Nykjær Degneboelig for 100 rd. til sin
Gaard efterkommer, Ole Kraij, har Justat betalt for be-
gge, under Betingelse dog saaledes forpaldt, at
efter Gaard Forpligtelse til Svaneke, med ordentlig Kirke
blev Sat for 115 Rdr. og maae Gaard Successor, Blehm
gives Derfor. Nu er Spørgsmaal, hvor de resterende 2de
Gaards 2 Aars Rente, 8 rd. skal komme fra? da Gaarden Fal-
ler Kraij ikke andet end Gield. Hr. Sommer de Nykjær
pretur at gaae tilbage skrevet om den Sag, men ingen Re-
solution bekommet.

Collecten til Rønne Kirke, 4 19 rd. blev af Hr. Carsten-
sen, for Gaard Borgerskab, lemnet, og har sin Rigtighed.
Gaard Birkedommer Sadelmakere, 70½ rd. 4ß som efter Kongelig
Resolution, skal indkræves til Overformynderiet i Ribe
ligger afstillet for mig. Men jeg veed ikke, hvem der skal

3/10 1788

imodtage den, og gjøre Afstand og Bevis derfor. Det er og bestandigt, i disse critiske Tider, og saa snart paa Aaret, at sende Penge over Sund. Det var at ønske, de kunde remitteres fra Kiøbenhavn, og igjen, efter Assignation derfra, inodtages der, thi jeg kan ikke betale Rente af Penge, som jeg ikke bruger, og som ikkun ere for mig in deposito.

Ellers med jeg denne gang ikke at melde, men ombeder mig Deres Høyædle Høyærværdigheds bestandige Tjeneste, og forbliver, med dybeste Veneration,

Deres Høyædle Høyærværdigheds

Ærbødige og underdanige
Tjener

M. L. Thiorth

Pr. Sct. Marie, 1788.
den 31te Octbr.

Höjædle og Höjærværdige Herr Biskop!

Det kan vel ikke skyle, at jo vor til Nyelærkirkes Klemmetalske bevilgede Collect, naar vor bliver indsamlet, kommer til vor Höje Biskops Øvrighed her i Stiftet. Da nu Hr. mig kiendes in deposito Hr. Carstensens Dødbörne Arv, 702 rd. 4 ß. som, efter Kongelig Tilladelse, af 6te Junii 1788. skal indtages under Det geistlige Overformynderie i Ribe: vil jeg herved ünderdanig forespörge, om ikke disse 702 rd. 4 ß. maae af mig leveres til Nyelærkirke, og samme Dem af Collecten [ifald den beløber sig dertil] transporteres til Ribe. Da disse Penge have liggat ürört for mig over Aar og Dag, og jeg ikke veed, hvorlænge jeg skal bliver af med dem, önsker jeg meget dette, og ünderstaaer mig, at ünderbede mig Deres Höjærværdighedes assistance i den Sag; der jeg til min Död forbliver

Deres Höjædle Höjærværdighedes

ærbödige og ünderdanige Tiener

M. L. Hiorth

Øster Marie, 1790.
den 4de Februarii

Ste Maria!

Den seneste Forhandling som Landsdommer, Hr: Landpraesten Hiort og jeg, havde med Sine Regnskabs-Ligeners Overhørelse, tilsigtede fornemlig Forbedringen af Overskudet og de publique Stiftelsers Capitaler paa Lande, imod den Skade og Retsforringelse, de Stiftelsernes Bedste ved Vanrøgtelse. Denne Ordre som tillagde Forhandlingerne i Skanike Capitaine Alexander Koefoed i Dalby Sine Inspecteur Regnskabernes Revision paa Skanike Hr: Jens Michael Hiorth Overretsassessor og Landsdommer, som intet i nogen Maade kunde afvente, Tid og Omstændigheder, som vel kunde tilbyde Forhaling, indtrykte ikke ihvad høj grundig Excellence og Højvenlighed, dette Forretning, fornemlig Øiemed angik, den 28de Junii sidstleden at tilbage Ordre, om, nøyagtig at holde Augustabudet, samme at indrømme og at de publique Stiftelsers Capitaler, hvormed dem indfordres, og samme allerunderdanigst gjørlig

10/10 1788

pr. § 3. Novbr 1788

pr. § 27. Oct. 1788

K 6745.

K 6751.

at indrømme Lægerne og Jordemødre Lov
ligheb i deres Embede, forelagde med Diste-
Provisorens høje Ordre og medsatte sig Com-
Deres disse Grunde maae jeg underdanigst
gjøre følgende Anmerkninger.

ad 1mum. At Diste-Provisorens Ordre af 28 Jan.
mit sidstleden indeholder: at Inspecteurerne
nøje skulde tilsee at Vaccinationen
af indbyggerne, de ikke i andre Diste-skee
Capitaler, hvormed jeg indyder, og 2den: ja
me allerunderdanigst bjørligst at besørge paa Ver-
ste udsædt med Landrigsordentlig Diligence.

Deres Deres Excellence og højbemeldte
Ordre, forbyder ingen Inspecteurer
ne at modtage Piger og Landrigsordentlige
Barne-Jordrivelser, men beder dem: hvorfra
Skorke, i en Ordre af den 1mo Inspec-
teurer, den ligeledes er meget vidtløftig
tet er, at skaffe denne Inspecteu-
rernes Misbrug for sit Vedkommende, og jeg
Kan skaffe i den Ende Forsikring, at
det ikke skeer Ordre, som er ophævende
Kommende med den nøjagtige Efterlevelse
paalagde Vaccinations-Inspecteurer som er Pligt at
modtage Lægerne paa Landet, og det kan vi dog
Tilfælde som fordenligst at efterkomme, da jeg
i denne Vaccinations Adresseredde jeg Dig at me
Forsikring, ligesom og gjentagende
for Skorke, for at skaffe Capitains
Kopier af denne Vaccinations, som Inspec-

Lemvig Amt søgt at bringe dem i
den transporterede Sum af Rixdlr 5k. til dem ud-
gjorne Kontra-Obligationer med 1ste Chronites
og Nordre, som de ere paa Skatte for. Deres
Høj Excellence og Højvelbyrd,
vide dem gunstigst tilgavne, at det
ikke kan nogen anden end den Chicane,
med forskrevne Forsøg saaledes
fortsætte og mig, at Inspecteurene ikke vil
modtage disse Obligationer, men under
dække af Rede Penge ordre mig hvor-
ad Idem.) Hvorimod Forslaget
ning som Obligationernes hjemsendelse, kan
ikke komme mig ret i Betragtning, kan
Forgjeves alene allene, om dem
ikke Hjemsendelsen skeer: og for at
opnaae dette, har jeg saaledes som indsendt
Copie tydsriften, Hjemsendelsen
Dorring og Gad, ansøgtlige og taxen kan-
hvem (og dennem tilsende mig formelige
Forretninger, og vil samme hine Hjemsendelse
dem kan nogen anklagelig ellers ikke.
Hvad den ommeldte Skilling Mark.
Pfennicher angaaer, der konstilles som
en fast Calcule, da, foruden at det, som
meldt, sammenmelig kommer an paa
Landets Rekning, men Omstændigheden
dig er: at Preusen og Mark ikke mange
ere Hjemmagter Penge som Rede Hjelp, og

vennin Disputats kom ved Lovens gang afgiøres
Ad 3tium) Saa snart man var sammenkommen
og sluttet var ved at gaae til publique Bis-
tands Inspecteurer billigen kun for-
langte, naar de enten ikke selv vil
sagen med Bistandsmænd gaae ihen med
Hensyn til disse Inspecteurers For-
retninger. Ved disse Inspecteurerne
kan formodentlig Borgen Adskjel, som ikke
er med saadanne stærke ved Indgaaelse
af slige Embeder, ved spildfogte med Bistands
Mænd Ordre og modsætte sig dennes,
da man jo endnu og endelig vender
sig til Deres Excellence og Højere vor-
dende Øvrighed. Hvilken som jeg med Ær-
bødighed overlader, at gjennem Hr. Landprovstens
ikke jeg kunde tilsende Capitaine Adskjel
at indsette Bistands Mænd Capitalers paa den
ste, naar vi kunde faae ikke kunde kom-
stille os at samme med nogen rimelig
Grund kunde nøre at erindre, og nedlegge Pro-
te jeg kan indeholde mig i denne Sammen-
den høyeste publique Skridt og Bistands
Dagen, givet dens Majt: ved allernaadigst
Resolution af 26de September 1787,
ikke kunde paalegge mig selv paa nogen
sion. Den velvillende Omsorg
til Bistands Mænd, er det naturligt
at Borgen Adskjel, ikke med sine

Lagmannen har Ehrendt anmodat mig, att
jag skulle underrätta Eder Excellence om
hvad jag funnit vid Inspectionen af
Lagmansdömningen. —

Och öfverlemnar jag härmed Domboken
med anmärkningar af Eder Excellence Ödmjuke
Tjenare Capitaine Richard Schott begärande
dess åter för sin hustrus, som kommen bort
landsförvisten och mig tillhörigt, emedan
den hade jag ännu icke tillfälle att
se, för att sedermera vara villig att
efterkomma Eder Excellences befallning
Den för att hinna den godt öfverlagde Bort=
ingo Riksmandagen, allra ödmjukast hem=
ställer, som mig öfverlemnades, att
jag skulle, under min öfverinspection
hålla. Det förnöjer mig af 21st. augusti
sidstledenes. —

Wexiö den 10st. October 1788. —

Eder Excellences
Min Excellence Hr. Geheime Confe=
rentz-Råd och Riddare af Kongl. Maj:ts
Orden af Stockhausen
Mina Höga och Mycket Gynnade
Hr. Biskop Baden.

Underdanigst Pro Memoria.

Ifr Høje Respective Herrer, Deres Under 28de Junii d: a: brev, dets os, ved Eidsvolds Regimentskvartér værende Capitain Alexander Hosted fra de publique Directeurer her i Byen, Overleverelsen ved Tidsrummet ellers de publique Directeurers Capitaler hvorunder han ieresider, og Vorsther ved nu stiller for dem ved sidstnævnte paa Rente, imod Contractmæssig Sikkerhed; Deres Høje Ordre er igientagen og Confirmeret ved Ordre af 30te Augusti sidstleden. Da Sagen da i Skjellighed blev undersøgt efterkommer ogsaa Deres Høje Ordre, skiønt Sammen Sagen ved Regimentskvartéret vedkommende, Overlegning imod os, hvis Pligt allerhelst nu Deres Fordringer os tvinger, at tilstille Deres Høje Herrer denne Erklæring.

Vi agter at ogsaa Deres Høje Respective Ordre paa Regimentskvartéret, paa behørige Sted, og Sagen paa tilbørlig at overlevere de publique Directeurer Capitaler hvorunder den indestaar til 12te Augusti, Dag Sagen dog paa egen Grund under at vi ikke kiender denne Sag videre skiendige, ligesaavel de gemte af Directeurernes Capitaler til Deres Høje Frie Disposition, dersom paa Deres Høje Ordre obligationer og dets ved Transporten vedkommende obligationer

pr. d 27. Oct. 1768

1635.

Hjerlige Høj Vaardighed maatte Exhibenten ikke yderligere Copier af Hans Regnskaber Lide N. Dette Regnskab med paastaaende obliga-
tioner bevis ofte Landets Indbyggere selfældet, med Anmodning
om at indberette Hvis, om nogen ikke reklamerede Regnskab Hayde vogt
at vinde; Vil formelde os de die, at tilbagegjemde Forekom-
stader med forfølgende obligationer, de nu ikke kunde anbage at
faa ligedig, og ikke paa følgende Grunde, 1. Fordi den Høj-
ligheds ordre ikke tilstrækkelig behandle at Regnskabs Fornødenhed,
hvem die os alle de publique Distrikters Capitaler skonnede Hen inde-
sidder, og at nu dersaa stiende for dem ikke paa Rente vinde Dag,
die samtlig Rigsbank. 2. Fordi nu ikke kunde alle de forskjellige
Forskaling obligationerne lige paa, med dersaa ikke om de mange
Fiscante, og om Distrikterne kan nyde Rigtig eller vi, skikke os
Høj Magt paaliggende, da nu endskjønt for Rubricelle enhver,
Hvad Rigis Rente angaar, da vi ikke om sidste Behalv den ofte
klagem Dags og Aarets Middel ofte mangel paa Betaling, og Hogen
Gjeldene Gar ofte maatte Exhibenten Hans ofte Hans for Regnskabs
Rinde. 3. Hvor Regnskabs Fornødenhed ikke Hvidligt die ikke Kvadrige
Distrikterne saadanne Debitorer, de Hvegnen Hans ofte Hvidkom,
mindre Høje Høyheds ordre paa ogsaa, følgelig ikke Raadig
for ofte at besøge dem, hvorimod kan Hans de Hvem Magt die
inden paa Rigsbank og Rentekjet at indkræve dem die Hvem Hans
Gjelde, skikke nu kommende ikke allene at yde Sin Hvidkom i nogen
Tilfælde, men og at modsætte sig den Høje Distrikts Høyheds Hvegnes
ordre, ligesom nu og formene ikke allene at yde Sin Kvadrige Regnskab
die os, og die den ende fornøden os Protocollerne, Vi formode
ikke saa at Regnskabs Fornødenhed die den bestandig die Indkom med Betaling
og afslagde Rigtighed saavel for Capitalerne Rente og at Hvegne i dig,
dighed Varer Varer etc., og imodsat skal at Hr: Amtmand Steiberg
Hvordende Sin Procuration den Kvadrige indskrive stemmer. Hvegen
Hans de Høj Respective Hvem Kvadrige Mente Hans inegne Ærbød og
modsættelse ofte Hvis Høje ordre Rente de Kvadrige Hos Regnskabsførere
Alexander Kofoed, da Hans Vedkommende Hander inod Hvis Høje ordre
og i alt dispolede Herfor gaar os, da vi Høje Hvem dog Hvem ansee
os Hvis Competente die at indskrive Capitalerne og Personer over
Hvemmes Indskrivelse, og ingenlunde ikke Rente os Pligt der over Forbindelse
med Hvis Indbydelse. Dette Regnskabs Fornødenhed, Hvori dog Hans
Velbaarenhed Hr: Amtmand Steiberg ikke Favorisere, i det Hans ikke

Tilbage sender og Regnskabs og obligationerne i Dedre for at hvorom vi Provsten tie at Indbringe Ringnes og at Selve ogsaa at De Høj-Respective Herres ordre Nedbørlig blev efterlevet, Hvilke Høj Vaa-vigte maaer Forsaare at Vedlagde Copie Litr. B. Da vi ellers vil ikke fra at Kunde oplyse De Høj Respective Herres ordre, Vilaa vi Hvord Underdanigst indstille, Hvorvidt De Høj Herres Bestemmelse, Hvor vidt vore obligationer skal antages for gyldige, da vi paa Herres Bestaar ellers ikke kan antage Hemmen; og anstaaende Hvidtle Bleiem Mindre vi det dog i sikkert Formodst vore Forskillige Preis, som Tiedels Taxations Mænder, og tildels Tidens Forandring kan tilbringe, ikke for Hvis Skyld paa at Fin Bondegaard Du, Hvilke ikke kan Komme i den Taxen Preis, som den for nogen Aar siden var sat, Hvorfor Komme maa, at Kunde af vore Debi-toren er Gemt i et Fremmed Land, og maaskee ved nu eller andre Vilkaar Lidelig Kunde Forringe eller Ophøre Handel. Derfore vi Ydmyg Raadt Erklærede for, ikke i Ringe Tid at Kunde Auktionere, Fa ogsaa ellers ikke bleiem; Hvilke Forvaarsager De ældre anstaaende Fod Mangel ikke Kunde Vindgaars maae Regnskabs Forsinkelsen, vaardiget ikke Hvilke Ophold Kan. Vi Forbeholde De Underda-nigst for Hvis Høj Respective Herres Nærmere Forfølgelse ordre, og at De Kunde Hvem Vore Egne gjøre Befalinger, De ikke vil bleiem os i Mindste at efterkomme Vore Embeds Pligter; Imedfør Tvert imod vi os Underdanigst Befinde for Inspection over de Pub-lique Skibsbygninger i Byen, og at Kommer maae overlevere vore Kunst Subsidiel Cassaer til Hans Velbaarenhed Hr: Admiralen og Hr: Grevskabe.

Vi os dig Hilde Eadrader for Regnskabs Skyldne Skille vi Hvord Underdanigst indstende; Ikkun Forbeholdende at Hr: Admiralen og Hr: Grevskabe Respective ikke ogsaa Tiden vor Hr. paa Landet Kan Blive adspurgte, Hvorfor vi Regnskabs Skyldne Kan Komme i Byen, Underdanigst Bønfalder Hvis Befalinger Tiden. —

Underdanigst

Vandrette
den 12te octobr: 1788.

[illegible] [illegible]

Copie

Vannisse Hospitals Capitaler tilsammen — 512 rd 2 ß 12 ß
Noderafter skuldig Arrest fra Dato 1 ste Julij a. — 5 — 2 ß 10 ß
tilsammen 517 rd 5 ß 6 ß

Af denne Summa staar udi Gaardene
i Byens Mark som Pantsplikt gaar ifra
— — — — — — — 104 rd — ß

Af denne Summa staar
Aarlig Interesse 5 procento —
for Premierlieutenant Pietrup i Hasle
staar — — — — — — — 108 rd 2 ß 12 ß

For denne Summa er givet
Gaards Obligation Dato 18 de
September a. Da:
Af Beløbet er indbetalt til Hos-
pitalet 6 Lod Sølv a 1 rd 10 ß — 1 — 3 — 12 ß
2 Lod Tinn a 3 ß 6 ß — — — — 1 — — 12
Betalt i Brand Salt — — — — — — — — — 6
½ Tønde Kalk — — — — — — — — — — 2 —
For at kalke Kalken klar — — — — — 1 —
Resterer Lim og Harpix for Kalk
til at kalke og pikke — — — — — — 4 — 8
Til Glarmesteren for Reparation paa
Apotheket — — — — — — — — — — 8 — 516 rd 2 ß 10 ß

Rester Hospitalet tilgodo hos mig — — 1 rd 1 ß 12 ß

Vannisse d 31te October 1788.

Alexander Bosse

Copien vidisgjord ut supra

J. H. Thorth J. V. Bering

for d 27. Oct. 1788

Dk 6251

Copie

Gammiske Skoles besoldning efter skiød
brev Arendsøe d. 29de September s. a. . . . — 74 rd 5 ß 7½ ß
11te Jord Gr. md. Bjerre sdan beliggende
Sønder ageens sædvanlige Skole 360 rd — ß — ß
Skatter af samme Jord indbetales
Intet . . . . . — 100 rd — ß — ß
a parte liggende Skolen til Capital paa 711 rd 4 ß 13 ß
Til alle paa Skolens Capital . — 349 rd 4 ß 4½ ß
Prof Staar til den saakaldte
Arendsøe Lakse Jord . . . . 700 rd — ß
Af denne Summa skaar
vi som paa denne Jord i
Eng 5 procento Grandeg Rente.
Jens Zacharias Nielsen efter hos
følgende Jords Obligation dat.
10de September 1773 staar . . . 66 rd 4 ß — 366 rd 4 ß
Skiøn saa Skolen liggende Jord mig 183 rd — ß — ½ ß

Gammiske den 1te October 1788.

Alexander Olsen

Copiens Rigtighed med Staar

Hvitfeldt Jac. Aa. Borring

pr. Ser. Oct. 1788

Nr. 657.

Copie

P. M.

Efter Skiftes Instrumentet dat. 26te April 1788 på Hans Jørgen Bestrups Formue befindes Capitaler ..... 820 rd 1 ß 10 ß

Disse af Jacob Jacobsen Gorlosen Formue Capitaler 104 rd –

Jos Pr. Stylip Rahm Gyldenløves Obligation Dato 24de September 1780 lyder Capital 716 rd 1 ß 10 ß

Lars Mogensen Hvenekaf oftnævnte Capitaler Kongl. Gaards Obligation Dato 30te September 1782 med Hr. Provst Hiorthøi Forfølgning Transport Dato 25te September 1788 paa ..... 266 rd 4 ß

Lars Hansen af Roe Kjøbmand Hvenekaf Gaards Obligation Dato 1ste October 1774 med Hr. Provst Hiorthøi Forfølgning Transport Dato 25te September 1788 paa ..... 15½ rd 2 ß

820 rd 1 ß 10 ß

Efter Skiftet Regnskab 1 July 1788:

Heri Formue Capitaler 468 rd 2 ß 12 ß

Nedbetalte Gield ..... 104 – –

Forsammen 468 rd 2 ß 12 ß Forfølger

Lieutenant Hans Jørgen Bestrup af Skarle Hvenekaf Gaards Obligation Dato 18de September 1788 paa Capital ..... 468 rd 2 ß 12 ß

Hvoraf Arvingerne paa 1ste July 1788 Forfølgning

Efter Skiftet Regnskab dato 1ste October 1788 Heri Formue Capitaler og Forfølgning som ej endnu er med ..... 15½ rd – ½ ß

Efter Skiftet Regnskab Dato 1ste October 1788 paa Hospitalet liggende Fordring ..... 1 rd 1 ß 12 ß

Den Summa 184 rd 2 ß ½ ß

pr. Jfr. Oct. 1788

ad N 6351

Herved bekræftes den Kongelige udfærdigede Skjøde og Adkomst Brev paa Hospitalsgaarden beliggende i Nygade Sogn og Nygade Kvarter for samme Tilliggender som Skjødet ydermere giver og overdrager mig Grosserer Peter Johannes Bruun Hjemmelsmand. Kjøbenhavn d. 31te October 1788

Allerunderdanigst

Copiens Rigtighed medtages

Hvitfeldt J. P. Bruun

Copie

Memorie.

Jeg undertegnede Capitain Jørgen Leidersen vil herved, saavidt forstaaendes for vanskelig Sak, de publique Stiftelser, Capitaine Alexander Skjelved for disse Penge, som han oppebar.

Saavidt af Capitaine Skjelved for de publique Stiftelsers Capitaler anbragte Gaards Obligationer nu tilgjængelige og Deserpteres Tid, vil disse anmeldte Penge og Sølvgjenstande være at afsøge som nærmeste, Stifts-Amtmanden har med Brev, dat Capitaine Skjelved nylig skal opsøge, de publique Stiftelsers Capitaler, hvorom han, med at have givet nogen Underretning, siden skiver, man have de og forbemeldt Penge at modtage Anvisning tilstrækkelig og sikker, ring, med blot Brug 2 Procent Rente og ej længer end Stiftelsernes Regnskab tilsagde samtlige Rentebetalinger til næste Rente-Regnskab 1789 at indsøge til Stiftelsernes og Amtets Stiftelsers Capitaler paa Gaards Grund sikkert Pant, og i Stand til Tid og Betalinger, givne Capitaine Skjelved. Dette tilkommendegjorde Hr. Stiftsamtmanden saaledes at anbefale de Ordninger Rentemangler kunne blive hævede, hvorpaa gjorde de da ingen Indvending eller Tvivlsmaal imod og skulde have forestaaet denne Omstændighed til Brevs Vorretsættelse til Stifts Amtmanden.

Paa det man nøjagtig kan blive underrettet om hvormeget de anmeldte Gaards Obligationer med tilgodekrævelige og Indtagelige ellers ikke, maatte for Stiftelsernes Regning betales paa Debitorernes Ansøgning fra nu af, ophørende Capitaine Skjelved indkaldes for Byfogden for Nedenæs at tilkjendegive tilgængelige og ingenlunde Mandskabet at betragte og tage vare af Zacharias Nielsen

d. 16 Maj

for: Hr. Amtmand

og Henning Rasch i Svanniche sagsøgt Lars Mogensen
Skiødt paa 35 Pr. Imprinrgaard i Strelav Sogn
for alle resterende Pr. Ejerskyldes Prioritetsrenter af Gods,
gamle Obligationer benævnte Landgilde, og Tiender ved
Taxt og kommelig Taxations-Forretning og paa
Pr. heftergt Pr. Ejerskyld Gad Ligningen af Hart
korn, Byg og Havre ved Lars Clausen paa 3
Skaarvig Gaard i Rød Sogn og Lieutenant Hans
Jørgensen Weistrup i Skiele pro diverse Obligationer ind
gamle Landgilde, og paa det Kommune Vesen paa Hart
korn, Byg og Havre Taxations-Forretning, Hvorved
Sagen kommer nu Endelig at afgiøres, Hvorefter
Dersom Capitaine Skiødt Forfalder til at Appellere Dom
men nu afsagt, Hvorpaa vi saa meget mindre have,
at see, som det er de Højstærede Herrer bekiendt, at
Capitaine Skiødt ikke nu meget Tilstrækkelig Mand,
vi kan ligeledes bemærke for mere Overflødighed
ved de Capitaler Gaarden skal svare og paa hvil
ket Obligationerne for Pr. gange beløber, omtvistet
pro diverse Intervallo Tilstrækkelig klare vise.
Veksø den 10de October 1788.

C. Steiberg

Vic

Inspecteurerne for de publique
Pakhuse i Svanniche.

Copien vidisgil Justitsraad

Tilbage sender os Regnskabet og obligationerne i Aarene for at kunne
vi procedere til at fuldbyrde Kongens og at holde over de Høj-
respective Herres ordre vedkommende behørigt, hvilket Høj-
digst maae skeer vi os tilbage Copie Litr B. Da vi ikke
vil undlade saa at gjøre de Høj respective Herres ordre,
saa vi herved underdanigst indstille, om ikke de Høje Herres
Høitømmerhr, hvor vidt vore obligationer skal antages for gyldige,
da vi paa vore Ansvar ellers ikke kan antage samme, og angaaende
Landet blev Vurdert vi det dog i sidstnævnte Aar forskillige
Priis, som tildels Jakation Mandtal, og tildels Tømmer Forandring
kan til vare bringe, da for Skoven paa de Fiskegaarde ikke
vurderes kan komme i den Høye Priis, som den for nogen faa
Aar siden var sat, hvorfor vi kommer ydmyg, at finde os ikke be-
dre vi Landet i et Tømmer Land, og maaske vil vi ikke andre
ligeligt tilbage kunde komme ikke bekostelig Handel. Endelig vi
Philip Rasch bekiendt for, ikke i Stand til at udrede Auktionen, for
ikke ellers ikke blive; hvilke forvarsager de ikke ansvarlig for
som ingen ikke kunde tilgaaes maae Regnskabs Kommer Egne,
vaarlige ikke Gaarde bekostelig kan. Vi forvente de underda,
nigst de Høj respective Herres Nummer forskaffe ordre, og at vi
Hannes Herre Eger gienne Befaling, de ikke ikke vil blive os
til Byrde at efterkomme Herr Embeds Pligter; Imedfør tvivl
ønske vi os underdanigst Inspicere fra Inspection over de pub-
lique Bygninger her i Byen, og ikke kunne maae opmuntre vore
Land Subsidiel ansøgen til Hans Velbaarenhed Hr: Landmaaler
og Hr: Kronsøe. Vi os tilsidst Extracter fra Regnskabs
Kommer stille vi Herre underdanigst indstude; Ellers forgiemelse
skal Hr: Landmaaler og Hr: Kronsøe Despenseret de øvrige dirke Her-
re Her paa Landet som Pligt ikke indgaaes, hvorfom dagen.
skabs Kommer Her i Byen, underdanigst ønsker sig Lykkelig for ethvert
Laden. —

Underdanigst

Vanorike
den 12te octobr: 1788.

Schworth Thoming

Underdanig Pro Memoria!

Idet vi tilbage sende Capitain Alexander Kofoed
afslagte Regnskaber for de publique Depotter for i
Saamtire, samt de ref. dem forefundne obligationer
og Transporter, som os i dag fra Hans Velbaarenhed
er tilstillet; Tillade vi Underdanig bemerke: at vi
ikke kan undlade sammes for Øjeblig, forim: for din
Høiadls ovenmeldte Ordre af dato 28de Junii d: a:, at
strikkelig bestaar, at Regnskabs Førsel skal ophøre for
os selv de publique Depotters Capitaler fremmed fra
andre side, og at vi derfor skulde for vor Vedkommende
ikke imod dog strikkelig Ordre. Sec: for din
vi ikke kunde selv de Forbrydere forfølgning obligatio.
neme Øjeblik paa, med ret saa ikke om de er Skyld,
dette og den Depotters dan paa Vikter eller vi, Syd
ret er os høyst magt paaliggende, da vi indestaar for
Tilbudet ene saar, og fra Philip Rantz i Saamtire
engaar, da er det en Berettelse, der ofte bliver Øjeb
med Arbeids Tiedsel af mangre paa Betaling, og Pogen

pr. d. 3. Nov. 1785

No 6445

Forsten saa vidt muligt skynde sig med Sagen for Retten, med Flid. Jeg skal skynde Sagen saa meget jeg kan, da Kongen, som Sagen efter vedkommende Høje Øvrigheds ordre gaar og Sagen, følgelig ikke skal dadle for saa vel at besørge den, hvorimod kan Sagen dog ligge saa længe, at udkaldes den ikke kommer saa længe, og saaledes ikke allene giøres indgrebe i Vort Embede, men ved og Spildsgelse med Skade. Øvrigheds Høje ordre og ansvarlig Regning, hvorfor vi for vor del forbeholde os vores Ret til Actors, Sagen, saa vidt Kommer ved saa vel opklagen Kongens Sag os, og saa vel som Protocollerne da vi ikke kan skrive Sagen Kongens Sag saa vel skriftlig og ogsaa Kongens Sag i Retten, Extracter &c: &c: Sagen i Skrivelse. Naar saa, dato er skrevet og Capitalerne gjennemlæste, har vi endnu ansøgt at maatte Sagen, da vi i følge Kongens 2 – 9 – 1 skal skifte nu ad interims Kongens Sag vare Skade Øvrigheds ansøgning approbation. At dette er den Høje Skades Øvrigheds alvorlige Villie at Kongen ved Kongens Sag skal udbetales, skulle vi Jeres Velædle med vedlagde Copie af Deres ordre af dato 30te August sidste: for saa vidt Kongens Sag kommer angaar; vi formode ligeledes at Kongens Sag skal kommer saa vel udbetales til Amtet 12te Sagen indkommer med Capitalerne, og ansøge saa vel at Deres Velbaarenhed vil vedtage Sagen Procurator vor endelige mene. Endelig maae vi underdanig melde at dette Kongens Sag er saa vel og vores Øvrigheds Sagen vi tilligemed ansøge Velmeldt Skades Øvrigheds, den formodentlig Exempel Jeres Deres Høje ordre. —

Underdanigst

Skitlorth J. A. Borring

Sannicke
den 6te Octobr: 1788.

Ore Memoria /

Jeg vedtager for Fremtiden Ere og publiggre
Justitz Capitaine Koefoed, sin for sammes
Capitaler udstedt mueh skriftl. forfølgende Be-
skaffne Obligationer, den ene udgiven af
Hr: Lieutenant Hans Pedstrup for Summa
408 Rd 2 ß N, med 1/2 Prioritets ret i Hans Jen-
sens Vandstue sine 39 1/2 Tønneland i
Nedskier Byen, med dens Skatskrifter
og den anden af Lars Hansen med 1/2 Pri-
oritets ret i samme ejendom 5 1/2 Tønde Gaard
i Rød Byen, og maae ikke kan finde,
hvorimod de fra Fremtiden ere lydende
og Reskriptmæssige for de skyldige Capi-
taler, saa maae jeg tilstaae
ommeldte Hr: Justitz Commissarius Mord, til
at Oprigtige og Sikkre Sikkerhed saa-
vel og tilkiende give mig en formelig Kvit-
tering tilligemed Obligationerne tilbage.

Ja til denne Forretning nødvendige
Omstændigheder, som ydermindre Debitorers
Boe betale, skal meddeelt af Capitaine
Koefoed, hvor eller forskrift. —

Nexø den 10 1/2 October 1788. —

Ehlers

Carl
Hr: Justitz gad. —

Indført
Ehlers

d 1/10 95

pr. 13. Nov. 1788

Copie.

Pro Memoria!

Hvorved tilkiendes de Høitbetroede Herrer Ko-
merserer, de Regnskaber Forstanderne for
Samtliche Fonde og de publicque Stiftelser,
Capitaine Meyer Koefoed for Aarene
1787 og 1788 har indlagt.

Hvorhos det af Capitaine Koefoed for de pu-
blicque Stiftelsers Capitaler, overleverede
Fonds-Obligationer ere sufficiente og le-
skriftemæssige, saa ere vi ikke uvidende, at Kongl.
Allernaadigst Befalinger ere ikke alene
Grund for de af Capitaine Koefoed indgaa-
ede Contracter, angaaende de publicque Stiftelsers
Capitaler, hvorved Hans Majestæt Kongen
giver sine Undersaatter Lejlighed til Sikker-
hed, men Hans Majestæt har ogsaa Landsfa-
derlig Omhue for, at Capitalerne ikke
skal forspildes ved Uforstand, Uagtsomhed
eller Forsømmelse, hvorfor Hans Majestæt
allernaadigst har befalet, at Capitalerne
skulle udsættes til Rente paa Jordegods,
eller paa Sikkerhed, som Lovene bestemme.

Landfogden og jeg, have med Fjerde
Rente-Regnskab tilfølgt samtlige Rente-
penge for næste Rente-Regnskab 1789,
at udsette Rentens og andre Stiftelsers
Capitaler paa Rente mod fuldkommen Sikker-
hed og tilbeder disse vore og Forstanderens
Capitaine Koefoed. Herved Paaskrivelse
dig saa vel: Skulle vor Fuldmægtig
og undertegnede den Ordre, de Forstanderne

pr. pr. d. 13. Nov. 1788

d. 26/11 88

Jeg i sidste Tilfælde paaligger Forskrivere
nes Kreditorer at anskaffe Penge eller
andre Justificanter, imidlertid ville de hjæl
pe Kreditorerne Capita-
lerne Kreditorerne at opfordre
de Penge hos Rentemesteren, hvorved Ren
temesteren maaskee vorder, som ofte
er Tilfældet, at Capita-
lerne Kreditorerne ere ei meget Justificanter
der bør giældende Hensyn for mine
Pretia end de Capitaler som indbe-
standes, og for hvilke Obligationer for
langer Tilbøde, hvorved vil i dette In-
tervallo, meget blive mig.—
Nexøe den 10de: October 1788.—

C. Heiberg,

en fidem
Colbiørnsen

Hr: Inspecteuren for de publique
Pretiosen i Kiøbenhavn.—

Underdanig Pro Memoria!

Som Hr Respective Herre Stiftsbefalingsmand tilskrev os ved dato 28de Julii d. a.: vedlagende Kongelig Allernaadigst Ordre af 28de Junii sidstl. vor vi Directe Herrer til os, inden Forløb eller Forkortning til vor videre Ordre eller Forskrivning; Ligesom og Kongelig Allernaadigst Befalet os at undersøge i vore underhavende Embeder Forhold, saa Kunde man bruge Mandskab ved Kongelig Commercie Collegium, saa vel Officerer, og vi Corporale ved ikke nødvendig at forrette de Respective Herrer Commissarier; Alle de Fornødne Forlangt en Eiendagtig Attest, Skulde vi i Regarde af Forne Underdanig meddele følgende Eiendagtig af Fornødenhed Skee, Hvor for saavidt Kongelig Commercie Collegium angaaende, ere Tilstæde Forhold:

Ved vi velbefalende med Den Allernaadigste Forordning af 31te Augusti 1774, saa maae vi Fornøden Fornødne Herrer meddele Den alle Fornødenhed Forordninges Allernaadigste Indhold, Grund og Hensigter, og til saadan Ende Nøyagtelig at efterleve Kongelig Commercie Collegii Befalinger ved at Forfatte os af de publiqueste Protocollers Capitaler, Fornøden Fornødne indskrifter, og Summer Allernaadigst Given, ligt at besørge paa Anden Vidisat eller Forskrift, Protocollen Fornøden Fornødne; Som Fornøden Fornødne vi med Fornøden Fornødne Fornødne Fornødne Herrers videre Fornødne Fornødne. Imidlertid maatte Grund, Fornøden vedkommer, at vort Underhold vil Capitain Rosted med Ingenieur Corps Tilstand ved Fornøden Allernaadigste Ordre, og da Fornøden saaledes os Fornøden Fornødne Tilsigt at efterkommes Fornøden, Hvorfor det Tilsidst Fornøden Underdanig at indstille os i Fornøden Fornødenhed Allernaadigste Fornøden Fornødne, da vi os for Ringe vil at forandre Stiftsbefalingsmandens Fornøden Forskrivning, og skulle Den Respective Herrer Fornøden vigtet Fornøden Fornødne, Hvorpaa vi med Dag imellem Dem og Stiftsbefalingsmanden,

pr. 23. Nov. 1778

Skrevet.

Dem os allerhelst vi Høyedkommende. Ydmygst beklage vi gjensidig Sammes Ærinder unødvendighed, men vi vil ydmygst bønfalde, og vi formoder paa Eget underdanigst Favoriserede Sane med 14 dages Dilation, hvilke vor alt for lang Forretnings Forsømmelse, da Sane, om Kongen imod Forventning skulde for sig vor Fraværende, ikke kunde vinde længer Dilation, og skulle Sane ydmygst med Grund kunde pretendere at vi skulle tilkjendt vore Klager ret Fornødenhed for Sane. Sane Sane allerydmygst os vel burde sig at gjøre nogen Forklaring herom i Fordørgaaende Sørgsmaal, men Hvad imod Sane os i en Stad og Hjemsøgende Sygdom og mere indgribende Ydmygelsen ikke tillader Sane Anledning, at vi Sane skyldigst kunne skrive Kongen for Dette os paalagde, hvilket Skrivelse vor længst siden vi Esperence at Høyedkommende Dette os paalagde.

Vor Skrivelse til de Respective Herr Sammen Sane skuldige Ære og Pligt at efterkomme os som Sane Fiender, da Sane dog ingen Sand Retfærdighed gjøre os for Fiender, uden blodt at tilføie Sane Ulempe, Fortrædelse, hvorfor vi og paa en allerydmygst Anmodning maatte tilsige os Erstatning for Sane Forvoldte Ulempe, hvor vi os Høyest Ydmygende. Om den allerydmygst Sane Forordning af 31te August 1774 ikke Sane ansvarede paa Capitain Krefeld Sane vise vor, vi Sane vorder Sane ikke i Dette Tilfælde indlade os i nogen Sen Forholdning, men Sane Kongen Dette os paalagde Ordre vi af, hvis af Sane Ulempelige Forfølgning, og at den i Sørrige dear blev applicered paa Kirke Vorgen i Skodde vi os og Erindre. Forbemeldte ikke af Kirke Vorgen Anklagede Ord Ord, da Sane og vor vi dagge Ting, at Sammen bør overlades til vi af Sr Spleidts Dotter, og Sane vi os som Inspecteurer Tilbørnemen Commandeur til at overdrage Ord Ord i Kirke siden at gjøre indgrav i Kirkegaarden Sinde, da Sane blodt vi dyr, Stads Sørr, og ikke af Sane Sinde Skatten, da dog Sane ikke ikke Sager vinde Ydmygst dør paa andre Steder Inspecteurer, vore, Sammesat Sane Kongen ingen Inspecteurer, og omendskjønt Capitainen ikke af Dennes eller nogen Ydmygst Sane i de forbigangne Tider skulde Sammet eller nogt Forlag, Sane Sammesikkert, dagge os paa Sinde Ydmygst, dagsom og Ydmygelse for nogt over vil dear Sinde Sen Kronen billigt at anlagge sig Inspecteuren over Kirken, vi Sane ikke for billigt at Sr Spleidt dør vi en Respecterlig Borger for i dagge og Sammen 30 Aar, Kor overlades dette Sinde i Kirken. Kirke Vorgen Sane dog Sinde sig dette efterkommelig,

det gielder Kornet, saaledes som Forholdet imellem Sandemænd, der paa egne og Sognets Vegne har erklæret sig som saadanne for Sagen, og imellem Provsten over ovenmeldte gielder Kornet, Byfogden Madsen for ibemeldte Aaret Rede for Kirkens gielder Korn, begiærer den gode Kirkes Vegne efter Loven imellem Provsten og Kirkens Forsvarer fornødent for gesagte Vedkommende. Vil Kiendelsen nærmere gaae ud paa, at Sandemændene ifølge deres Forretning, som for at undgaae videre Omstændighed her ved Forretningens Slutning er indført, bør ansees for Sagen tilstrækkelig oplyst, saa vel som at Kirkens Vedkommende, der ikke har givet Møde for Retten, bør ansees for Sagen tilstrækkelig oplyst, og at Kirken bør tilkiendes sin Ret, saaledes som den ved Forretningen er paastaaet, saa vil Kirkens Forsvarer, Byfogden Madsen, have at erlægge 2 Rbd. til Justitskassen for Retten, og Kirken bør i Sagens Omkostninger for Retten, saavel som for Sandemændene, tilkiendes 4 Rbd. Rigsmønt, hvilke Penge Byfogden Madsen bør have at erlægge inden 8 Dage efter Dommens Forkyndelse, under Adfærd efter Forordningen. Thi kiendes for Ret:

Sandemændene have i Sagen, som de paa egne og Sognets Vegne have erklæret sig for, at tilkiende Kirken i Sønder Vissing Sogn det gielder Korn, som Kirken efter Forretningen, der ved Sandemændene er indført, bør have, saaledes som det ved Forretningen er paastaaet, under Adfærd efter Forordningen. Byfogden Madsen have at erlægge 2 Rbd. til Justitskassen for Retten, og Kirken bør i Sagens Omkostninger for Retten, saavel som for Sandemændene, tilkiendes 4 Rbd. Rigsmønt, hvilke Penge Byfogden Madsen bør have at erlægge inden 8 Dage efter Dommens Forkyndelse, under Adfærd efter Forordningen.

Underdanig

Vannike
den 21de Augusti 1788.

J. N. Thiele

J. C. Borring

Studerende Sager Pro Memoria.

Copie

Den Kongelige Rentekammer No. 2 fra Generalmajor Lieutenant Grev Schulin

Ifølge Kongelig Rescript af 16de Juli 1788 tilskrives Rentekammeret herved, at Hans Peter Splitzes Enke, Anna Dorothea Splitz, født Borring, i Anledning af hendes Andragende om Pension af Hans Majestæts Kasse, efter Rentekammerets Forordning af 3die November 1786 § 3 maa være berettiget til at nyde den halve Pension af det Beløb, som hendes Mand, da han døde, nød i Pension af Generalkrigskommissariatet.

Svanniche d. 16de July 1788. J. A. Borring

Copiens rigtighed bevidnes

Alexander Scott

Pr. § 3. Nov. 1786

ad 16/7 88

Svanniche
d. 18de Aug. 1788

Studerende Sager

Richard Scott

Pr. § 3 Nov. 1786

ad 16/7 88

Ludvig Holberg's Memoria!

Da jeg i nogle Aar med Kirkens Vorge Hr. Capitain Thoset Hans Høyædle Naade, af Vorlesø her i Kirken tilmeldt Sæder, men saa blev Hr. Major Wiedewelt nogen Tvedag forinden, Hvælvingen Vorlesø under Kirken Vorge med Tilladelse, blev Hr. Major med skriftlig Ordre fra Kirkens Inspecteur Hr. Biskop Børring at blive hiemme tilmeldt at Pauer skulde bort følge til Hr. Capitain Splitzer Rytters Fane at vente med Hans Excellence, for at jeg kunde med Hans Excellence Hr. Major tilmeldes, saa vel som jeg Hr. Major maatte tilmelde Hr. Pauer at blive hiemme Vorlesø, og de saa alle tvende for i Byen saa Hr. Major Graven af Vorlesø Hans Excellence for de unge til Vorlesø Vorden over i Kirken blev nogen Tvedag og der paa Pauer Hans Excellence Hr. major Vorlesø, saa vel som jeg Hr. Major Wiedewelt den Dag nu Hr. Major Wiedewelt af Hr. Capitain Kirkens Vorge maatte tilmelde Hr. Major Vorlesø at Vorlesø maatte blive hiemme til nu Vorlesø, efter Hr. Major Hans Excellence Pauer efterat være i nogle Aar saa Hr. Major Hans Excellence at vorlesø af Vorlesø. –

Hr. Major Vorlesø
d. 18de Aug. 1766

Ludvig Holberg

Richard Scott

pr. d. 3 Nov. 1768

ad N. 6425

Höjærde og Höjærwærdige Herr Biskop,
Höjgunstige Befallningsman!

Jeres Höjærwærdighed har, under 6te huius, ordalet min Betænkning over nedfölgende Madame Plochros Andragende. Jeg holder tilbage og fast for, at Hun har Ret, og at Det har samme Beskaffenhed med Prestegangen af Bönen, som med Faastrækkighedsrenten paa Landet nemlig, at de ikke ere en ene Termin til den anden, saa at saa snart een Maaned efter Terminen er forlöbet er Præsten tolvte Part af den hele Hun forfalden herved følger, at af de 10 Rd. til Michels Dag, tilkommer Madame Plochros saamegot som var forfalden til 8de September da Naadsensaaret tog sin Begyndelse, omtrent 8 Rd. 5 ß: Og naar Hun saa, for Naadsensaaret, faar 10 Rd. er Den for, te Regning gjort. Det er ikke saa, at Hr. Heggelund ikke kan indfri Det, eller finder sig dertil. Han kan jeg ikke faa meere, end 10 Rd. fra 8de Sept 1786 da Han er kaldet, til Aars, dagen 1787. Men naar Han tager Halmt fra Paaske til Michaelis, 1786. og Ligeledes Korn til Paaske 1787. og Hvede, til følgende Michaelis, saa paagrunder Han jo sit Naadsens Aar fra Paaske til Paaske, hvorved Enden, faer Dobbelt Ulæst. Først at Hun maae Skade med Hans Det som var forfalden förend Han blev kaldet og som Hans Majestet Hans Skjenket Hende: Og dernæst, at Hun Intet faaer for sit Hvede paa Ellegaard nor,

17/10 1788

halve Naadsaar, hvor Hr. Heggelund tager alt. Han faar altsaa, for ret Aar og 3 Ulger, nemlig fra 8de Sept. 86. til Mi, chaeli 87. = 20 Rd. og fuldt faar 10. Tilsted, kom, efter min Regning, bør kame 18 Rd. 3 ß.; og kan = 11 Rd. 1 ß. Det er 10 Rd. for Naadsaaret, og 7 ß. for de 3 Ulger som skjede ovar, og man kan aldrig tilkomme kam. Dersom disse Fradrag, som nu betales i tre Terminer, blive oplagte maanedlig, hvorledes vilde Hr. Heggelund da, for 3 Ulger, faae 5 Rd.? og det endda i Naadsaaret? Det er altsaa unegtelig, at han fra, gaar Mad. Plochros, i det mindste 8 Rd. 3 ß. som vare forfal, ne, førend han blev kaldet, og som ikke welkomme kam.

Ved denne Leilighed maae det tillades mig, at mel, de et Ord om Hr. Mahler i Kakjer, som handler paa samme Maade mod Mad. Whitte, og fragaaer hende, i det nogeste, 61. Paaskeretteigheder, som vare forfaldne førend han blev kal, det, den 15de December. Han begynder og sit Naadsaar, og tager de halve Paaskeretteigheder, fra Paaske 1786, for Maanedes førend Hr. Whitte dør, og 8 Maaneder, førend han selv blev kaldet, og under det, saavidt Paaskeretteig, hene angaar, til Paaske 1787. da det og burde vare til 15de Decemb. og Mad. Whitte kame halvdel af de Retteigheder som til den Tid kan regnes forfaldne, og som først gjøres om Paaske 1788. Jeg formoder mig ofte ovar, at den fiender Præsten, der kame lest saa saare lidet af Søren Matthiesen, at de ikke kan begribe saa let og tydelig en Regning. Hr. Mah, ler kan ikke faae i det Hoved, at fuldt kan faae nogen An, deel af de Paaskeretteigheder som gjøres 1788. omendskjønt de tre dele deraf ere forfaldne i Aaret 1787. og det kan ikke mere andet, end at fuldt de maae faae sin Deel af Retteigheden i tre Aar, eller til tvende Terminer, med mindre Naadsaaret begynder just om Paaske. Han

tilstaaer Enken, endnu engang for alle, at dette Aars Retsgyder, som er 46. og derimod er Forlangen gjort. Paa den Maade Linder han og Ærle, om han var talet, 14 dage for Paaske, og for de 14 dage tage paa sin Part ligesaameget, som hun faaer, for det første Aar. Det er en selsom Forling. Under 11te August. a. c. har han tilskrevet mig: "det er ganske ubestemt, og alvorlig nok "gjort, naar Paaskeoffrene ere forpagtede, siden ingen Lov "har bestemt dem, og den Veiemand giver Præsten det Bedste." Men Reskriptet af 15de Junii 1787. bydder udtrykkelig, at de skal beregnes fra Paaske til Paaske, og Embedsmændene skrifter derfor imellem Formand og Efterfølger. Jeg haaber, Deres Højærværdighed skaffer Enken Ret, thi mig agter Præsten Intet.

Capellanen gaaer ganske tavs og har saa Intet at bestille, da Degnepræsten, nu i 1/4 Aar aldrig har tilladt ham nogen Forberedelse, hvorimod han lader Degnen prædike. Og denne ærlige Ostorial forsvarer han saaledes: "at jeg lader Degnen prædike "imellem, skeer ikke af Magelighed, eller for at udelukke Capel. "lanen fra Prædikestolen, men for at efterkomme det Bispelige "Monitum, at Degnene bør øve sig i at prædike." Min Broder i Ips, som er meget svag, og har for Øiet, har forlangt Capellanens Assistance i Vinter, men Degnepræsten har forbudt det, og skriftligen declareret, at dersom Capellanen paatager sig saadant, er han derved bestandigen separeret fra Stahsforhold og al Connexion imellem ham og Degnepræsten ophævet. Altsaa maae den anden Capellan Intet præstligt forrette, og Intet forrette, og af Præsten faaer han Intet. For sin Underholdning har Degnepræsten givet ham 30 til 40 Rdlr. om Aaret, imedens han ikke kan bestille en Skillings Verd for. Efter Capellanens skriftlige Forlangende, har jeg, paa Deres Højærværdigheds nærmere Decision, bestemt Ham ingenting. Imidlertid opholder Capellanen sig hos sin Svigermoder, Mad. Whitte, som bor i Aabenbaja — jeg forbliver bestandigen

Deres Højædle Højærværdighed

Østre Marie, 1788.
den 17de Octobr.

lydigst og underdanigst Tiener
M. L. Hiorth

Højedle, Højerværdige og Højlærde

Hr Biskop!

Da min Kjære Søn i Jylland har anmodet mig om at være nærværende ved Kirkestævnet i Aalborg, for at overvære Ordinationen, så maa jeg underdanigst bede Deres Højerværdighed velbehagelig at give mig Deres Tilladelse dertil. I min Fraværelse har Hr Provst Hørgen Hofsted Lagmandstid at besørge mine Embeds Forretninger.

Jeg er

Deres Højedle, Højerværdige og Højlærde

Hr Biskop

Deres

underdanigste Tjener

Gjellerup

Kjøbenhavn
d. 19de Octbr. 1788.

At en latinsk Skole er ommeldt nødvendig paa Bornholm
formedst at en dansk Lærer fornemmer ikke, og at Sandt Nikolai
Præst paadømmer, at skal kan mantes, at en anden dygtig mil skyn
dsom kost, naar vacante indtræffer, dersom ere mange gode Grunde,
a) Der giorde mange oppærlige Hindringer, som af Mangel paa en
saadan Indretning maae gribe til Vilkaar, som dog mest til
mindelig antages kjøbmænd; Disse bedre undervise i deres
Ungdom skulle ligesaame blive til en Byrde for Sognemenighed
i Videnskaberne og nødtørftig gloemmende Vilkaar, som
en Bager kosad Anker, en Herman og Paul Bohr, der saa
ofte dygtige Præster i blant Kjøbmænd, den alle som
lykkelige Handler dertil Talenter Udvikling at takke,
allerede som opvaaget deres Lykke.—
b) En Præst, som skal forestaae den skiønne og Genieds fulde Post
maae med tilbørlige Indskrænkninger og ikke fuldmut tabe paa
sine Børnenes Dygtighed, undersøge og opleve i Skolen
en i Helsingør, Roeskilde, Frederichsborg, Slagelse etc:, og maae,
gik paa dem til at undsøge disse Indskrænkninger, giør, at
mange fabile Præktorer aldeles ikke kunne i deres rette
Lag. — Disse og flere Grunde, som Tilstrækkelighed, den er saa
dyrk, forbyder at ophæve den, naar gierder for nødvendighed
af en latinsk Skole. Men at dette Sted en skal begynde til
at sætte den Indretning til latinsk Skole, som allerede fandt paa
Bornholm: Sin fuldkommede Virksomhed Grund, formener
ydmyg gaaet ved at følge:
1) Skolen har forsøgt, saalænge den fandt sin particulaire Rector
giorde megen god Nytte, dermed for Skolen bestandig declineret
siden Rectoratet blev forenet med Kappelanie, og er nu, med
skønt Rectoratets Indkomster ere ppr 200 Rd, saaledes brugt med,
at der er ikke en mindre Disciple. Skolen. —
2. Til at salarere anstændig en Rector udfordres mindst 400 Rd
Indkomst, og dette kan ikke saa uden frivillige Gaver,
som til Bornholmerne med de smaa Subscriptions
klasser ikke saa vidt dem anstrænge Velvillighed eller
Gavmildhed; men dertil maae den Tvang Anstrængelse ikke føge
i Enighed Uanmodelighed saa mange som i Landdistrikterne, der
ikke ligge saa sammen. — Saaledes som ingen af de tilgrændsende Sogne
maae undværes Kræfter, dette maae ske med mere Aand Midmagt end bygge
Kunder som mange, som i dette Tilfælde ville findes meget mere
villige; Skole-Indretningen skulle maatte og stærk med gode Exempler

Novbr
1788

paa sin Bistand vilde sig, da den nu ingen Eminent paa, at jo adskillige dem
med bedre skikkelse i Øvrigheden til Dette for Judomtalingen.

Da Rectoratets Judkomster pl. paa ikke 200 Rd., kan de ikke
noget nok til at fuldføre en slidig Lærer, medens den paa
Siden medfølgende Collega. - Jeg vil skikke Bankert: Garcy, paa-
dog skal tænkelig, at en Rector saaledes mindelig blomer andet.
Han spaar a) skrad der er indkommet: Vatanier, b) for 200 Rd., c) det med
Circulairerne af Geistlige og Verdslige allerunderdanigst
d) skrad Commandant, Amtmand, Landsdommer, Amtsforvalter
Willer subscribere sig gierne dertil; ej en Sommand Kurt: allen
Vrag; og man skulle ikke tilligemed vil, den i Omgangstonen
med Anstændighed kan paalegges de fattige Sammenbetalte Kobberskilling,
kunde maaske for 400 Rd., kunde skaffes med god Grund og uden nogen
Sammenligning tilligemed af Byens Fattigmand skulle, den anslagne
Udgiftssum med 250 Rd., indtil de nødvendige, som Skolen og Lærer
anderstedt fra blev forlangt med det Fornødne, kunde
nødsaget og forlangt til det bestemte Brug.
saaledes Sammenhængen givetlig. —

Bedste Ven!

Overtom Vinter-Aabnedet har kaldt Dig tilbage igjen til Byen, og den Tanke dolgfed, ved at opflakkende Visitats Ønsket kunne gjennemføre tilladte, saa troer at tel Afsmeling at Ord fra Borrholm ikke mel nærved ubegribeligt, og maatte kan jeg da og maate at Dedgjøre fra Bistoppen. – Jeg skrev afsnigte Linnen om den ølige, kulige forrige Aga i Eidelskred Dages Datum, hvad nikkel Gjennem i Jobbet Gradualsyklikeligheder hvor egne begjerde min Fraværelse fra Bistoppen, at hvilke og snart nærtdigen Aborsag, hvorfor og Trang maatte kaldes tilbage ved Sidstnævnte, og tilmed kan og dem Dit dette Herredømme, for og Fællesskab Fredning. Den gjør skrev at kan jeg skildre negang for denne Trængsels Familie, og jeg begjærede Dit Lignelighed den Gang, som nu, da jeg kjender Bistoppens retskaffne Tænkemaade. –

I sammen med Skrivelse modtog jeg om Gaard til en Skalbygning, som skulde med mindst Bekostning kunde afgives, og med Bekvem, den i Kalkapitalen nærmede Sanktion var de antagneligste, som hvorledes vanskelig for mig i nærværende billig Tilbageholdelse, som nærmere skrev jeg mere, naar mig Regler om, efter jeg med det første skulde Arbeider med Kalken med nøjere selv Øie med de mindst detaljerede Kalker, jeg billig kan fornøde nogen Afbrydelse i det hvem saa nødvendig for Sagt, og mindst gjorde mig som Pligten bekjendt, ageurere mig til, og mindst skade mig som Pligten bekjendt, ageurere mig mangfoldigemed at jeg nu gjorde Dankes i en Grad Bemyndigelse, og skrev at kaare egen mindre Redskaber, der ikke skulde jeg kan faare, og at jeg nu Tidsforløb realiseret til Afskibning kan faare, og at jeg nu Tidsforløb realiseret til Afskibning drag paa nu Vandgaard, den jeg kunne Vand for Afskibning skal have, og om muligt modtage den nødvendige Overskrivelse dertil, naar Indkjøbet og Tør igjen førend kan til Borrholm.

Mit Indkjøbende kjendte jeg mindre anbefalet, dersom jeg nu mindre omhyggelig, at skrive baade Tidsnum og Pligt, nu kunne. – Altsaa tør jeg dristede forpaa fremtalede Herr Bistoppens strengeste Undersøgelse for at erholde hans egne Resolution; forøvrigt er jeg nærmede, som jeg formoder alderede mel tage nøjere nøjere direction, da den allerede nødvendig maatte

saa beskaffen sig, og ydmyger sig dybest for Deres Kongelige Majestæt.

Deg nok skrive, ne me crespuni scriptum lippi, compilare putes verbum non amplius addam.

Med i Kiøbenhavn og mærkelige Omstændigheder dertil og omringet bestandig af de saadanne dygtige, saa jeg ikke vidste bedre at retfærdige mig end ved Deres og det hele Landes Tilstand og saa stor min Længsel efter at vederfare Deres Naade og min Glæde derom med at modtage dets Ord mig ikke længere undskylde. — Min Herre, som allerunderdanigst og pligtskyldigst med alle Ærbødigheder, som fordres af en sand-skyldig Undersaat og Troe Tiener, min Fader og Herre og Konge en spect fidelitia anbefaler sig Deres Kongelige Majestæts Naade og Gunst og forbliver med allerunderdanigst

Deres Majestæts

allerunderdanigst Tiener

Rosenkrantz

Rome den 7de Novbr 1788

9de Memoria!

Sedan jag tillbaga, sände de os uti förra Skri-
velse af 30:te Augusti förflutne Åhr de Do-
cumenter, angående en Byggnings An-
läggning vid Skolan i Kåmne, hafva
vi åter den ödmjukaste begäran att meela:
Att Kyrkoherden och Comministern Gaar-
den i Kåmne, nämligen Hr: Landsdomaren
Rogerts och Pastor Anchers, Embetsgårdar
för ingen nogaktigheten vore tjenlig för Skolan, man
de äro förut så mycket gamla och i dåligt
skick af ålder, så, omedelbart, kunde tjena
till nödvändig Embetsbostad, så är dock icke
att förneka, att de äro väl så goda som i
den trakten, anses, så att dog icke nödvändigt
att bygga dem, allenast den rätta mahte
förbättras och reparera på dem, emedan i de-
mes ställe skulle Skolan bli för stora
utgifter och bekostning, emedan man kan
lägga denna på bästa och nyt och godt sätt
vid Skolans gård. Pastor Anchers Gaard är
förnyad gandska ny, och, utom lilla Lands
Mads, troligt byggnad, och god jemnlig god
tillgång, ingen bekostlig separation behö-
ves, den är densamma, uthan vore Embetes
233 Rd. mera värd än den förra. Så
de bägge äro anslagne till som Gårdar
skulle ha stor, men de äro dog icke så

pr. d 8. Nov. 1786.

4643

giør Anseelig paa nogen anden Gaard i Kiøn-
haven til saadan Indretning er tilgiængelig og for-
øvrigt Kiøb paa ab paa. Maaligned ei
anden Grund blive giort Adkomst paa bygge Gaar-
den, naar virkelig Kiøb derom skeer. Skulle
nu Lektier og andre Skole Fornødenheder blive
forrettede, efter vores Ordonnantz af 1814.
Angaaende Skolelærer, skulle ingen af disse Gaarde
i nærværende Forfatning og uden Tilbygning
blive tienlige. Førend det paa allernaadigste
Resolution blive angaaende, om disse Skoler
skulle blive paa samme Sted som de nu ere, da-
de ei skulle ikke i Fornødende til Skolebygnin-
gerne, fremkomme med noget Kostnads For-
slag.

Vexiø den 10de October 1788.

Eibye M. L. Hiorth

Ex.
Hans Excellence Hr. Geheime Conferentz-
raad og Ridder af Dannebrogen Grev af Moltke
til Bregentved, og
Hans Højærværdighed
Hr. Biskop Balle

Unterdanigst Pro Memoria!

Da jeg ifølge Deres Excellences Befaling, dateret gienn min Embedsreise om den Gaard som i Bygen, som af sin Eyermand, Poul Aagaard, er solgt til den latinske Skole, nøiagtig har undersøgt Bygningerne og vurderet: Hr Justitz Raadmand Bjørns af den latinske Skoles Rectorat til en dansk Skoles Oprettelse her i Bygen, og at den samme saavel for Skolens Skyld som for Byens Skyld er nødvendig at beholde, saa kand jeg ikke andet end allerunderdanigst tilraade, at Gaarden ikke maatte blive solgt fra Skolen. — Det er mig umuligt at vide, hvad egentlig den Grund, som Gaarden staar paa, er værd, da jeg ikke har seet den opmaalt, men det er mig klart, at Gaarden for sin Beliggenhed skyld er meget mere værd for Skolen end for nogen anden Kiøber. Jeg har ogsaa ladet mig forestille, at Gaarden ikke kand undværes af Skolen, da den ligger saa nær ved Byen, at den ikke kand forpagtes ud, uden at Skolen derved vilde lide Skade paa sine Disciple, som ikke kand undværes at have under Opsigt. Jeg har ogsaa ladet mig forestille, at Gaarden ikke kand undværes af Skolen, da den ligger saa nær ved Byen, at den ikke kand forpagtes ud, uden at Skolen derved vilde lide Skade paa sine Disciple, som ikke kand undværes at have under Opsigt. Jeg har ogsaa ladet mig forestille, at Gaarden ikke kand undværes af Skolen, da den ligger saa nær ved Byen, at den ikke kand forpagtes ud, uden at Skolen derved vilde lide Skade paa sine Disciple, som ikke kand undværes at have under Opsigt.

pr. 16. Sept. 1788.

K 5995.

pr. 10. Juny 1788.

2507.

I Underdanighed af at tiene min Gaard til skuldbet. Skole Sogn Jeg allerunderdanigst i følge
Deres Excellences og Høy ommeldtes Befaling giørt min Erklæring — Det ydmy-
geligst: — Jo flere af Skolens Hayedalar vare indsatte i ringere
Summar; og skulle vi haabe at Rector Jerichow saa vidt kand forbinde til
at udbetale Capitalen paa naadig Sogn Samlet 50 Rdr Hvedalar — Imod Taxt kand
vanskes for saa liden en Summa — Jeg saa da maatte tage til Takke med
Hayedalar af — Min Samvittighed taler mig imod og skraf følgende Taxe
Mangel forringede Vare Skovens Sandhed Mordom og dersom nu Capitalen af
1400 Rdr Dalar: saaledes Jeg Poul Andrer begiærte for sin Gaard i Stal paa na-
gang og Ligne, vil den nu saa stærk Kiøbmandsgield forandre at Skolen
taber Halvdel af sine Hayedalar og at mangen fattig Haandværksmand og Bon-
de med Lyst Hemmed Gield og Egne, Jeg derfor haaber at Høy
Øvrighed vil ikke og forlange Skov saa vidtløftig Dr, at Skoven Regula-
tionen tilsom skuldet med fremed Kiøbes Gudhiøb vil blive Storm, og
Landbonden derved Seign til dens Sandhed — Dersom Jeg nu Høy
følge sin Gaard da Jeg den saa billig Gaard saa Landet til Skolen paa
Vilkaar at Kiøbesummen maae blive staaende indtil det maa den Tidligste
Skolens Lyst og Fordeel at udbetale samme — Poul Andrer Jeg da Gield paa sin
Gaard, Jeg meelig tilbyde denne Forbrev, men maae Jeg vide Kongen
udbetalt — Endvidere Jeg den Tidligste Skole Kiøb Landbonden Gaard
233rd: Rdr med P. Andrer, med en Landbondens Gaard eiendom, men den
er med dens forrige Eier Hr Justitz Raad Graah forbeholt og brugt saa gier
Jeg regulair anlagt og med Skattevæsnet vedkommende Jeg Jeg til Stadt for-
vandt at Jeg i lang Tid Jeg Kiøbet denne Gaard ved Auction, og den

Mine Disciplers Antal og Flid voxer dagl, i samme Forhold voxer mit Arbeide, da jeg maae opfylde baade mit Rectors og min Hjemmes indenlige Arbeide — Mine Disciplers forskillige Fremgang taler mig ofte fra Virgilius, Livius etc: til at deilenere mensa og consuetudine amo — En standig Arbeide formaar ikke uforhindret Beskiftighed ikke lettelig samme sydde Bet mine Dinds og Ungdoms Fødsler, men tilvirker fil forsynet og Overbeisning om ofte mine mage Fødsler at samle opfylde min Pligt samt stryrket og trøstet mig —

Din inderdydige tilvirker jeg saa fil Deres Excellencis og Højvelbyrdighed Bemaagtigelse for mig saa gavnlig Disciplen nok fil at vorde saa widtløftig — Jeg beder som Din ilgemaade saa mildt for sin tale: Scholen Oplysning omtrent mig om at De ikke maae fil ligegyldigt Øje mistage ansøge fil Forslag som indeholder sine Undergang —

Jeg saa gierne mig den Frihed at adressere mig direkte fil Deres Excellence og Højvelbyrdighed, ikke allene for di det var mig tilladt, men endog fordi det var mit Ønske og Pligt — fre Mikkelsdag tænker jeg at holde offentlig Examen, jeg skal da saa den Ære at tilbinde Deres Excellence og Deres Højvelbyrdighed Opmærksomhed om mine Disciplers Antal og Fremgang —

Ronne d: 10de Septbr: 1788.

underdanigst
Andresen Rector Scholæ

Til
Politiets Høje Øverighed.

Ehrwördig Promemoria.

Ehngaaende Skolehuus i Rönne, skulle vi ödmjukast melde, at det, efter vore tanker, er bedre, at köpe samme, end enten at lägge, eller bygge. Den plads, hvor Skolen tilforn stod, er alt for liden, og kan derfor bedst ved Auction bortsælges. Og anden plads, som er beqvem, findes ikke. Derimod er der en Gaard, med Bygninger, Gaardrum og have, meget tilgavns, gandske nær ved kirken, hvis Tilstand de nyelig er opbygget, og kan med liden Bekostning indrettes til Skolehus, og fornöden Boelighed, baade for Rector, med Familie, og for en Hörer, som er ugift. Vi tage os den Frihed, at melde dette, efter som Eyeren, Povel Archer, for mere end Aar siden, har tilbudet sig at ville sælge. Vi forestille os, at Skolens Inspecteurer og Rector ere af samme tanker, som vi, og, naar der af dem skeer Forestilling og Forslag derom, tvile vi ikke paa, at jo Deres Majestäters Approbation — Nexöe og Ostre Marie, 1788. den 7de Junii 1788. —

Ehrborg M. L. Hiorth.

Til S. J. Kirke- og Undervisningsvæsenet

ad Nom: 30 for: 18. Juny 1788.

2505.

Unterthænigst Pro Memoria!

Den ikke tilbørlige Indsigt som Deres Excellence og Deres Høivørdighed selv kand have, til Rønne latinske Skoles bedre Indretning, giver Mig ikke Aarsag at tro mig samme Ting mindre magelig for, end Dem selv. — Den offentlige Institution for Ung Ungdom kand ikke vinde god Fremgang — allerede som 9 Aar[e] siden, da Deres Forfader i Regelen først skulde Communis Cassa begynde, da Deres Forældre dog først skulde giøre Fornødne Anstalter til Kost og Logis —

Den beste Anledning vilde Skolens Inspecteurer have Ung[e] saa[e] at erfare nu i Aar i Rønne til den latinske Skole, saa samme Conditioner som ikke længer kand vedblive, nemlig 24 Rd: aarlig Pension, samt selv besørge indvortes Reparation og Forfald i saadanne Skatter — Imidlertid Alfanuus aarlig omtrent kan indgiøre 6 Rdlr: til ald nødvendig og indvortes Reparation skal Hr Commandeur Hr Capitain Bidstrup, som boer paa Landet, bedste Del samme vorde nu klogt indrettet at forbedre Mig om den Dag Jeg Hr Skibsmanden og Byfogden, nemlig Kammerraad Fogtmann ald Skibslejlighed og min Bestalning bekiendt mig saasnart som muligt at begynde Undervisningen, Jeg skrev til Hr Amtmand Hegberg og Hr Provst Hiorth til Aaret, og da sidste nødvendigen maatte gaae Deres Visitats, dog Jeg ikke i Betænkning at giøre denne Accord endnu mindre; Hr Gaarden er gaaet temmelig brøstfældig og skal indrettes, førend Jeg kand tvinge Mig til at følge den, thi Jeg var ingen anden at faae til Leje — Men saasnart Jeg faaer nærmere Underretning om Rønne latinske Skoles Midler, i Fald nogen saa Jeg i den imodsagte, at min Formand maatte nødvendig Hr Kabelkongstabel skal Jeg nedbøie Mig tillatelse at maatte giøre sidstlig om at høre nu god Begyndelse i Rønne og indrette den til Skolen, thi at ofre en ny Indretning mindre langt end Bekostelighed og Umagelighed. —

Jeg er klemmet ammodt af det tilbørlige Hen i Øinene om at Deres Børn at skamme, at undre at børe den dumme Skinsyndom, og at nøgle at børe Dem at skinne og myne — Jeg har betragtet min Skole som en bøgelig latinsk Skole og i Hensyn har Jeg forstaaet at de Tilskyndelse Jeg skal mindre Indgang som mindre alminadelig Skoleforordning formindre. —

pr. Ds. Majestæts. ad Rom 30— 1765.

Jeg har herved gjort mine Forestilling paa en Protokollat
Justitsraad og Borgmester Faar i Rønne, som ikke kunde komme her-
over til Stiftamtmanden og Biskoppen saadanne. Jeg skulde herfor ydmyg
ved at forestille Stiftamtmanden mundtlig saadan som skeet
at skrive saadan Skole, saasnart jeg havde underrettet at Hr. Stiftamt-
manden og Hr. Biskoppen derover vilde have Rønne Borgmester Hans
underskrift ogsaa — Jeg har saa jeg nedskrevet ganske underdanigst
hvorom at tale for med Forslaget: Først i Rønne maatte anvende 100 Rd.
Hvis Dom saadanne ogsaa kunde saa Forhaabning at samme Kapital
og Rentegod til at staae nogen Understøttelse. Hvorudover og
nødvendig vilde dog ikke en saadan Skole være saa Vanskelig

Jeg anbefaler mig i Hr. Stiftamtmandens og Hr. Biskoppens
Bevaagenhed og Gunst

underdanigst

Christ. Schröder Andersen
Rector ved Latin. Skolen i Rønne.

Rønne d. 26de April 1788. —

Til
S. T. Hr. Stiftamtmand Grev af Holstein.
og
S. T. Hr. Biskop N. Edinger Balle.

Pro Nota

Paul Anders Gaard beliggende i Vennelystkastel i Ronne sindes
№ 80, bestaaende af 2 Longer
a, ihn Norden, 11 Dag endvidere til Bue Hollen og Skyggesund
med Brunnestrand Vegge, Engl. Lag, Krone gaves, als
ingt. 1781
b, ihn Osten 8 Dag derneds Vegge og Brosdag endvidere til
Lachsens, med fort anslem Vegge Longden, og
Ostsiderne ydes 520 Rd og Veggen Vidde omkalkyleres
ydes Circa

Philip Johnes Gaard beliggende Nordenydes Vesterlen bestaaende af
№ 155 a, Een Longden 17 Dag med vesterne Vegge til gaarden og
Circa til Gaarden
b, Vesten Longden 7 Dag Vegge Sydgrenes endvidere til Bue
Hansen, Hollen og Skyggerne
c, ihn Norden 10 Dag med Brun og Calm Lag derneds Vegge
d, ihn Osten 11 Dag med Brun Lag Vegge endvidere til
Lachsens, Sydgrenes navn i aaret 1789, ydes
veiegnede Taxationen in Rd 1771 og derydes Ens de
Ommeldte, ydes 570 Rd Mandanzen for Tobig. Ommeldte
nu adelig Reparation ydes ihn Ommeldte i Rand og
gives Englehoved, for Rector og Familie, Holden og Jern
ware, ja med og til nogle Personers Discipler, og erhol
Tømmer, Timmer med Nedrigheds vendes Ommeldte Vor
vegnede Materialier. Dette meldes til Landet som nye
Exempel paa Ansvarlighed med Tallet for Jans Jensens
Enke Tobig. Roland Clods Milevoppe, endvidere ingen
anden Combineres med Bohnes Gaardes Vurdering
Ende Nabon.

q. № 154.
paa Ostergaard.

Em.

Eders Velbyrdighed skal dog nu vide i Gunde, at Rome Latinske Skole skal forbygges med sit regte Hus, og da jeg i disse Dage har tilhandelt mig en Gaard paa Landet, hvor, med min Gaard her i Byen bliver lidig, kan jeg ikke ofter, lade, om den skulle antages tienlig til Gymnasii, at tilbyde denne Gaard til Skolens Tienneste. De fire mine forstaaende Herrer, hvilke nogenlunde Gaarden, dennagtet vil jeg for anføre, svarlende den ner. Til Bygningen er i Forslaget 5 Værelser, i alt udtrak en 2 etage Vinduer, og en Dør, ligger i Form af en Ovrigd; de øvrige Indretninger er Bygningen ligesom til Hensigten. I Kjelderen fornedne Vare-Hus, Øl og Brændselskammer, samt Varme-Kammer, og en Hønse-Stue. I Huus-Dag med Kommodieter og Høns-Hus, Brønd i Gaarden, og en god og ikke alt for indskrænket Have indtegnet med rigt Skuden, stort paa 2½ Tdr, og alt Egen-Hus. — Alt dette for, sikkret i Sjæl-Landets Brandkasse for 850 Rd

Da jeg allerunderdanigst erfarer at denne Kolon sønd mig frem, anmelder jeg den ydmyge Forsøg for 700 Rd, og kan selv Sjælbesætningen, om det skulle være nødvendigt blive staaende i Gaarden. — Dette nok ligger min Gaard nogenlunde fra Kirken; men dette tvinger jeg ikke at være den nogen til Skade, da det sammen forbindes og saa paa andre Maader. Nye er den vel ikke, men solid bygt, og temmelig bygget indvendig, og samt bekjøbig concession paa Bygge-Stads til Gaden, om Kolon der-til skulle være allerdigst. Skulle mine forstaaende Herrer finde mit Tilbud antagelig, haaber jeg, at det vedtages Videligst Kammer i Betragtning. — Rome den 11 Juli 1788.

Rogert

ad 45. —

Jnr. d. 25. Aug. 1788.

Rk 742.

Underdanigst Pro Memoria!

I Anledning Kammerets underdanigste Forestilling af 8de Maji d. A. angaaende Indretningen af det Kongelige Videnskabernes Selskabs Bygning for den Latinske Skole, samt Medlemmernes Tilladelse til at benytte Auditorium til offentlige Forelæsninger, og samme Skoles Forflyttelse til Borgerdydskolens Beliggenhed og Bygning.

Beliggenheden af nævnte Skole, skiøndt den ikke er saa bekvem, som den kunde ønskes, da Skolens Disciplernes Antal overstiger 300, og den ikke har Plads til Lærernes Boliger, Auditorier, Bibliothek, Samlinger, Legater, Stipendier, Fribord m.m. saa er den dog saa central, at den ikke let kan forandres uden til en endnu mindre bequem Beliggenhed for Disciplerne.

Bygningen og Pladsen, som bemeldte Skole for Tiden indtager, med følgende P. M. indsendes, ikkun dette kan ikke skee uden ved Opførelsen af en ny Skolebygning, som ogsaa med Tiden maa skee, kan Collegium Rectoris og Collegæ Disciplorum finde

ad 45.

pr. d. 25. Aug. 1784.

K. 6742.

ad K. 6742.

pr. d. 25. Aug. 1784

2de forskjellige Skole Væsener. Forinden
Gaard forlanges Gjenpart 1000de ugyldig
endelig at stille følge den for 933de 28
mark Rigsmønt at være samme Summa
1000de formuegd: Gammen dag som
ovenn. mageløse Besiddelse Land, tilstiller
de Gjen Land Commun Regent ob re,
S. M. forunde den tilbydne at følge
Gaard, hvis Fuldmagtsbrev vel ansaa
og indlagde: Hvilken dette saa vel
anmeldte: at Gaarden og Landet for
at være fuld gammel, og Bygning op
forte ellers at være Rette; at bygge
Skole Væsenet i Gjen Gaarden indtil
gen Fuldmagtsbrev; men 2de forskjellige
vil den man dette gaar inden nye Til
bygning: den mageløse Gjerd at commodat
lig Mte Land Commune igjen tilbage kom
mer. Vi Rinde os fuldkommen vel
at den, jo den Skøde for dyre: at tilbage
Summen den blive staaende i Gaarden mod
kontraktlig Rente, da Skolen mange gamle
Obligationer vil man dette inden Aar, for
Skolen blive indkrevede, naar at man dem
dette opsiger. Hvilket dette Rigsens ob de

Stiftsøvrighedens allerunderdanigste Betænkning
angaaende Forslaget til en Skolestyrelses
Forbedring ved at henlægge den i Byen paabo-
ende Provst Hjorth til Rønne Skole, for
i Forening med Byens Præster at have
Tilsyn med Skolevæsenet i Byen, og
gjøre en nærmere Indretning i den
nu paabudte Skole-Casse, som maatte
kunde gjøre Gavn ved den latinske Skole
saavelsom ved de andre Skoler; Ved nær-
værende Forslag, have Vi os allerunderdanigst
tilladet os at forestille Deres Kongelige Majestæt
vore allerunderdanigste Tanker og
Tanker derom.

Rønne den 13de august 1788.

Allerunderdanigst

Hjorth. Christian Franse.

Underdanigst Erklæring.

I henseende til Provst Hjorths Forslag om at lægge Byens Skoler til Hr. Biskop Schous og Byens Præsters Erklæring. — I henseende til Landdommer Rosenkildes Forslag maae jeg lægge til, at ihvorvidt Forbedringer og Forbedringer Gaarden kommer Gymnasiet Hr. Justitsraad Graah kan gjøre, erklærer jeg i saadan Maade at ihvorvidt Gaarden kan være Gymnasiet bekvem til Residence — da den ligger 233 Alen. af Skolens Kapital vilde være kommen ugunstig, da den ligger mig saa nær, at den stedse Forbedringer kunde ved Tilsyn og Forbedring, Hr. Byens Forbedring med Skolen til Underholdelse — Jeg ønsker nu at Byens Præster maatte blive saa fuldkommen af Hr. Provst Hjorth Forbedring som Walg med Skolen. —

Forresten kan jeg maatte gjøre ihvorvidt Erklæring, da det maa være Mig bevidst at undertegnede ved Hr. Provst Hjorths Forslag om at anvende Noget af den latinske Skoles Kapitaler til en dansk Skoles Forbedring i Rønne — den latinske Skoles Kapitaler tilsiger Lærdom og ikke Byen Rønne — men kan den uvægerlig contribuere mest af alle Landets Skoler og Byer, men det er en naturlig Følge af Communicanternes Mængde og Indbyggernes Rand og Formue — Jeg forbeholder mig vidtløftigere og nøiagtigere Forslag at gjøre Landets og Byens Skoler for-
Kongelig Forraad ovenstaaende —

Vaagen Lag og Bestyrelsen.

Underdanigst
Andresen. Rector. —

Til
Den Høje Kongelige Øvrighed over Sjælland Biskop

Erl

fr. Ingiermandsgaardsmesteren og Kjøbstæd Bjørn

Efter Deres Velbyrdighedes Ordre og Anmodning har jeg reist til Besigtelse og Undersøgelse: Om Den maa faae Tilladelse, samt, at i Nordre Gjærdet under No 80 maae fjærne et Vindskjæd og Bygningstømmer, som Eieren af Gaarden No 1 Klage sig over, 32 Alen lang, 12½ Alen bred, for 7 Aar siden nyt opbygget, samt Tømmer og Brænde taget til Gaarden og Gaden, samt ogsaa Brolægning under Fjøset nu god. Tilsiger 9 Alen i Fjerdank, hvortil Indgangen nu skal skee, som findes nu Gadedør med Stentrappe. Vedkommende nu paa den Side Gade og Nordenden, nu Tal paa 3 Dage til Gaden, at Tømmer paa 3 Dage til Bygning, paa Vestre Side, Ejendom Stuen, Fyre paa 3 Dag til Gaarden, at Tømmer paa 2 Dag til Bygning, at Vinduer, Lige Dørene paa 5 Dage til Gaarden, hvorved at Fjerde, Tømmer paa 1 Dag til Gaden. Alle Vedkommende nu indbydes paa Landsdelte, Lige, Fjerde, Fjerde Dage, Loftet, Døren, Vinduerne og andet Træarbeide med Ostersøen, og i Vinduerne, Jern Rister, i Vedkommende, 2de Tandelegne; i Fjerdank nu Tiselle. Fra Fjerdank nu Trappen til Loftet, Fjeldet Lige som andre Fjøset nu i god og dygtig Stand. Gaaden nu til Gaden i Lige Linier med Fjøset Vestre Side at Vogngrænd paa 18 Alens Længde, hvorpaa nu Jord til Gaarden, der nu vanskelig og Besværlig, og i samme nu Brønd med Vanding. Paa den østre Side i Gaarden nu en Bygning, Fjeld mod Gade gaaer til Gaden og den anden til Bygning, 24 Alen lang og 9 Alen bred, paa god Bygning. Tømmer med Lerkeloggen og Straatag, Fjerde nu Vold, Lov, Gronde og Bygfjæld, samt andre Bygningsfeder.

ad 45.

ad 46 ⅞.

Jnr. 25. aug. 1848

Den tel Gaarden forende Længde er 70 Alen lang og 60 Alen bred
opmuret god Grundsprengt med Stranggierde, Flankeværk og Voldgrav
Længden er nu nyt murret tvehænget Lysthuus 2 Stor Sang-
Værelser, samt en Dobbelt Kongelader. — Igmeld Gaarden 1 Stor
indfredet Lysthauge, Gaardsmenmet og Længde Plantsen er
allesammen 90 Alen i Længden 60 Alen i Bredden.

Rønne d. 28de Julius 1788. Poul Ancher.

Underdanig Promemoria

Det Rönne Skole er en Latinsk Skole for det hele Land, men tillige en Christendoms- Skrive- og Regne- Skole for Byens Borgerbörn, og at Rector behandligen har besörget Underviisning, saavel i det ene, som i det andet; er en ömgiælig Pandighed. Hvilket bevises, ikke alene af den Herskabelige praxi, men og af Skolens Regnskabsbog. Thi, efter Biskoppens Befaling, skiönnes dette, med hvad Navn Regnskab, anförte, först de Disciplers Navne, som lære Latin, og derefter tillagt paa dem, som lære Dansk, hvilke altid have været flere end hine. Ligesom det og med Skolen, da jeg Provst Hiorth, i Aaret 1766. forlod den, fandtes Forskrifter, med Raad og Glar for saavel dem, som Latinske, Græske og Hebraiske, hvilke af mig, til Disciplenes Brug, maae forfærdiges; efterdi som Hans höjærværdighed, salig Biskop Herslebs, med Skrivelse af 26de September 1755. have paalagt mig, "at holde Skolens "Discipler i god Ordre til dem som kunde blive dem nyttig "i Fremtiden, da saa mange andre ballage, at de ikke i de"res Skolegang ere blevne meere övede i dem".

Det vilde vare alt for stort Tab for Ungdommen i Rönne, om dens Underviisning skulde ophöre. Og, hvorfor skulde Rector tabe penge, fire gange om Aaret? han skulde at gjöre som dens Formand, og skaffe sig en habil Hörer, hvilket han saa meget lettere kan gjöre, da han har flere Indbyggere end de, og vanter endnu at faae meere, hvilket vi gjerne önske og önske dem. Men vi kunne ikke andet, end nære af samme Aarsag, som Sirke-Inspectörerne i Rönne, at Rector er pligtig og forbunden til, at holde dansk Skole for Borgernes Börnn. Nexöe og Pilar Marie 1788. den 7de Junii 1788.

Thiberg

M. L. Hiorth

Til S. T. Rigtsövrigheden

(a No. 91) pr. 18 Juny 1788.

5106

Underdanigst Promemoria —

Da ved allernaadigst bevilgede Hans Majestæt Kongen under
14 Decbr. 1787. at bevilge Hr. Mag. Christopher Andersen
til Rector ved Ronne Skole, samme Allernaadigste Bevilgning, at undervente Rectors Embede skulle gaae
ubetænkt som hidindtil Fortrinsvis, og da saaledes
skulle have Ret og Adgang til at samme Skoles Disciple
tilskrive Skolen for: den af nedarvede Lov og Ligning,
Skrivning og Regning; da vogte Grund for samme
Skoles Forrettelse, til Rectorens Fattedom Embeds
Lon og Indkomst, at skiønne det samme allernaadigst bifalde
gaae Hans Majestæt at befatte Chor Regent Professor
Professor Hr. Rectoren, naadigst at ville Deres Kongelige
Villie saa Chor Regentens Forrettelser vorde ret og
rigtigt vel afholdte vogte Skole, skulle naadigst
forelegge Rectoren, da ønskelig at samme Forretninger da,
vare Forbindelse med ungdom Disciplene ved samme
at ingen anden vogte Skolelærer blev indsyndet.
Alle Forgiæld herved tilbørligst Forretninger vorde
nemme til Os; Een Ordinair vogte Skole skulle
forblive ved alder og som nu er samme Skole skulle forbure.
Ej usagtet vi vare uvidende om ikke nogle saadanne for
handlinger skulde være i alle Maader kundgjorte
Hr. Rectoren ugiendrivelig, vidende vi os underkaj de
Grunde tilmeldelse, som ogsaa bør ligge ubrudt for Privilegier
vor at skole vogte Skole —

Indlagte Promemoria
som vidner Hr. Rectorens Fornavnelse og tage vi
os Frimodighed underdanigst at indstille
Deres Majestæt Kongen, ubekendt, at det Gejstlige
De Gienstand maatte ubetænkt communiceres, saa fremt
Deres Majestæt skulle den nogen mindste Indvending, som ej
skal tales ud for billigelig at samme Skole vogte
Skole, og saa fremt Forbindelse Egentlig, og ikke den
latinske Skoles Indvandrere ofte nægtelige ube-
kendige Forskellighed vare saa meget Formaalet —
Ronne den 25de April 1788. underdanigst Christian Frandsen.

pr. R. 5. Maj 1788 a. No: 31 Ribe Amt 1766

Pro Memoria!

Paa S: T: Hr Biskophus og Kiøbenhavns Pro Memoria af 22de
huius gienem Jeg mig Formundskabens Dom at skulle følgende Svar:

Hvorvel Jeg ikke kiender mig Forhvervet, Lyst Tilbøielighed og Kundskaber, saadanne ikke Sager som vedkommer mig gandske behiemmelige; at Jeg som allerede har havt Ære at være Rector ved en latinsk Skole skulle antages for at være Forbønner til at forhverve en Dansk Skole — Nesten overalt i Dannemark og Norge ere Rectores Collegarum Chori Augusti, og have ikke mindre Indkomster, end almindelig paaligger ikke dem at forhverve saadanne Dansk Skole, hvilket dem ydmyg maa klages, som ikke kan undgaae sig ved at have ved mange aarlige nødvendige Forretninger, og som ved Jeg paa Landet — i Forhold imod dens Arbeyde, Embede og Fortieneste langt bedre aflagde ved Skolen — At ellers Formaaende, Formue Rectoratet kiender formedelst mit ikke residerende Capellanie, Jeg skiønner saadanne Skole Dansk Skole at være, ville ligesaa vidt være ikke at ville skrive for imod den latinske Institution, og ikke modtage Pligter som paaligge en Rector, hvorpaa Jeg ikke kiender mig anføre andre mindre Ærinder: At ikke i 2 Rectores skal klage, at skiøn i at have af mange klar dimitterede — Hvorvel ikke mon med Sandhed kiender regieret, ikke mindre examinerede med Magister examen artium eller examen philosophicum — Sandhed vedkommer ikke, at være mere Hensyn Formaal i ikke Skal Jeg Daglig være i Kirken i Augustskolen, intonerende den Sang og læse Skrifter og Collecten i Chori Døren —

Men allermaadigst, at Enkelte Collegarum mindre alvorligt afslaae Embedets Pligt paaligger Mig som en mindgaaende Pligt at giøre gandske og fornøyelig Overhørelser og Examina for Skolens Vedkommende — Mig mindelig at opfylde ikke mindre Pligt og Skiøn som Dansk Skole — Skiøn Sagen kan ikke med nogen Skiønhed paaligge Mig, da ikke nogen Grund til at skiønnes af Mig: At nogen af mine Formænd i som maa være i Skiøn Dansk Skole Collegarum til at giøre Overhørelse i de afskrevne Bøger Skiøn) Jeg ydmyg. paatager mig at Skiøn som Dansk Skole Collegarum, for ikke nødvendig at giøre nogen Nytte — Men at en Overlast, som mueg skriftlig over Dansk og Norsk Overhørelser, Skiøn Lov, vil Jeg ungaae formode —

ad Num 91

Pd. d 3766.

End mehrn Skulle Jeg sage mig vel saa forvisset at mindre, at Bønne kapitals Skolens Kapitaler vare saaledes med Kaabet Krage fra Faaborg Landsk. — Udsaa maae Landsbes Sogne Skolegange saavel Udgang til Skolen som Bønne egne Fodmaaneder, og altsaa kan vel der vel betragtes som en particulair Skole for Bønne men som almindelig for Faaborg Landsk. — Af mit mindre Ønske vil Jeg ønske Bønnes mange omliggende Byelag Skole snart vel kunne nyde vel sin Undervisning i Christendom, Læsning og Skrivning, og Jeg er overbeviist om at Skolens Formue vil af alle Landsbyerne kunde dække saa nødvendig og billig Indretning — Imidlertid er Jeg og en Skolevenner i Byen, som for en sandsynlig billig Betaling Gaardsbrugere agtelig informerer heri. — Men hvem skulle denne Underviisning i vel afvarte da Mester Laban skrev Jeg ikke mere her? — Naar vel saadan en Skole kaar vorde Tilbøjelig en vil Mig nu dog synes ligest allene at Jeg skrev dem denne Jeg en vel som vist Formyen med Løsen om eet Exemplar af saadan en Skrivt til Sjelv. — Min Fader dør, har i Skøde Jeg formodet 400 Rbd. I nu indtil mehre 239 Rbd. og vilde Formue Jeg 2 Sønner forvente mine Veies i Bønne og A. Knudes Gaarde, som aarlig kosta Mig omtrent 40 Slette Daler — Jeg troer vel forskjellig at Jeg saadan Sagen selv eller med andre ny forbinder vil at forskaffe Skole Fred i Bønne —

Jeg vil ikke nøre videre, overbeviist om at Deres Høi Velbaarenhed vil Jeg forskaane videre Jeg Vedkommende, med venskabelig ønskende vil Gemak Jeg saa anfører —

Bønne den 23de April 1788. —

Andresen. —

Til S. S. Hr Provst Biørn. —
og
S. S. Hr Borgmester Fransen. —

Universitets Promemoria.

Vidtløftig at forestille Dem Høje Herrer Deputerede i den beklagelige Commission baade den store Hjælp, som Skolen behøver til sin Fuldstændighed for i Kjøbenhavn kunde bringes med Sig, og den store Forbedring, som ikke ihvorlig Forfald for vedkommende Øvrighed, vilde ikke allene være overflødig, men og formodentlig for den høje Sags Ligefremhed altfor anstødelig, som ved Skolens Forflyttelse for Skolen Vanskelighed at komme. Derfor ikke uden Grund, at ansee den høje Commission om Skolens Forflyttelse tilraadelig; men nu, da den ihvorlige Veis Umuelighed Dem vil være bekiendt, at Professoratet Theologiæ Sacræ Kongelig Majestæt allernaadigst har behaget under 4de Februarii d. A. at forunde Vacance i Roskilde og Ribe Stifter som en equivalent Promotion, og den Dem derved tilkommende Ret til at nominere Capellan, Rector, Skolelærere og Degne i Stiftet; saa vilde jeg forsikkre Dem, at det maatte behage de Velbaarne Herrer gunstigen at ansee den Recommendation grundet paa de kraftigste Motiver at meddele Professoratet Theologiæ Sacræ allernaadigste Anvendelse til Hans Kongl. Majestæt om Promotionen til det vacante Bogen Land- og Stadsprovstie, og imidlertid jeg giver mig den ugehjemlige Frihed, at fremlegge den Plan, som jeg har skrevet, at blive lagt til Skolens Bygninger og videre Foranstaltninger i Anledning, ogsaa derpaa den høje Commissions velvillige Approbation.

Planen er følgende

1 Forudsætter jeg, at man ogsaa Fremdeles bevarer den Orden, at der ikke er Confusion i Classernes Forfølgelse, og at Disciplen og Lyster, at Classerne skal ikke combineres saa at Lectionerne kan ikke tilbage. Capellanie og Rectoratet skjøt jeg derfor ikke burde være forenet, da med og en Feldtpræstie ikke Rector vilde i alle Maader kunde Tiden tilstrækkelig, at forrette nøje Tilsyn med

d. 4. 697.

bygge ogsaa Skolen, da ofte ugunstig Frost Forraadningen
gaar ad, og saa ellers synes at være en ubillig Gienstridighed
naar Skolen, og Alumni til en anden Eier forrykkes, saa bliver
ubekvemmelig at sende til en stor Gaard for den lange Sydrende, som vor
tages saa ofte indvarsles, at de kand forsyne sig med Brændsel
=ved Eid, thi ingen vil formode, at den Eier, som ved god Tids
forrettet om Morgenen, vil ligge der uvarsligen og vinde sig
eyen Forretning om Eftermiddagen, da den ligger hiemmefra og
andre Fødte Gaarde allerede have maatt

Rectoren maatte altsaa ingen Capellan være
2 thi ingen synes det Embede fornøden, Rectoren skal forestaa
=staa den latinske Skole, og Degnen den danske Skole
=skolde undvære; thi Cadetterne pleie den meste Tid
ind, tage Borgerlig Condition af deres Skolekolleger, og af den Aarsag
maae ønske, at Skolen paa de Tider blev øde, thi
mange, som ingen Condition, søger ved Skolestiftelsen og
derfor at gifte sig med Skolens Enke, saa bliver mange
og store Fordele ikke fuldkommen afskaffet; thi Forældre
kommende Børns Aand allerede bliver undertrykt,
naar ikke den skattes, og Skolens Velsignelse
er skaffet ligesaa vigtig som Fiskeri. Rectoren maatte
ikke forestaa den danske Skole tilligemed, skiønt Tilsynet
over begge bør være, og Følgen bliver at ingen af Skolerne bli
=ver tilbørligen opfyldt, og altsaa hiælper ikke blot
=lov og en saadan Mandtal condituere til den danske Sko
=le, som for en vis Capitains Conto skulde være forbunden til at
undervise 12 mist fattige Børn i Læsning, Skrivning
og Regning, og ikke vil blive til Skolemester, thi da savner
Mandtallet ikke Subjecter, som baade kunde afgive og fore
komme ikke Landbrugere under Navn af Medhialpere, thi
Dog aldrig bliver til nogen Gaard hiælp; og ikke af Skolen
Embedsmænd tilligemed forøge Mandtallet gaaer skiønsomme
mere i den danske fattige Skole. og skulde
3 ingen Skolekolleger være Assistenter ved Skolekollegiet og
af Collega ved Skolen; thi hvem Skolen skulde være gandske
ufornøden, naar den latinske, og den danske Skole
ogsaa saaledes skaffede Capitalia kunde forøge Skolen bekvem
ligere til hvem Skole; thi den som vilde lade sine Børn stu
dere, burde selv forsyne dem med Klæder etc — Skolemestrene
skulde staa ganske under Degnen Præstens Tilsigt, og ingen
Forfremmelse i mod Rectoren —
Eid Skolerne besørges altsaa 2 meed hvem Skolen bygges
kommer og forsvinder. De bygge Embede tilligemed og Capellanie
for dem kommer den mand — Hvilke Byer dog følgende

Lunds Stift
4 Capellanie skulle for en Del gaae ind, saa at Degnen skulle
forrette alle Høimesser baade Sön- og Helligdage, og
undertiden og Prædiken, Sönndagen Klar og Fegne, og ellers
eller efter Prædiken Lunds Menighed paa Landet, naar den
til Catechisation, giver skulle Klokkerne forrette den
Degnen for navnlig Prædiken, og Degnen Messen derimod, naar
ner sidst Prædiken. Efter Ministerialia, Degn Alvor, Klokkerne
Brudemesse og Liigprædiken forrette Præsten allene. Men dette
bliver bedre indrettet og billigen Præsterne forundt at klæde sig
til Degnen, skulle og Degnen Præsten Kaaben med Communion,
5 som Rectoren skulle nyde som Rector Lit
Nr, eller og andre Geistlige forrette — som for at faae
Contil Klokkerne, skulle
6 Endelig bliver Degnen Selve Revenuer selde til Kirkens Klokke-
Holder præsten Jan skulle mere forbunden at undervise alle Børn
sattige Børn og Confirmations Børn og Degnen
Degnen — For at ophæve Rectoren Arbeide af Degnen Salarii
medkommer skulle Rectoren mere ordineres, forrette Barne-
Dags Ceremonier, og assistere i Skolen, naar den er af
mere end 50 Skolebörn, hvorved gaves Jan Leilighed Degnen
mange store Sönndags Arbeide, til Ophør af Præsten Høitids Dage,
og skulle alle Ophør medens Degnen ikkelig til Forandring for
de Lønte medkommer skulle Degnen Præsten, som nu heller Cudom
Skatten Jan og nyde saa Cumbe af Degnen, aarlig udbetale
Rdr Contant Salarium for Sönndags Ceremonier, hvorved
og selvfølgelig saaledes dække af Kirkens Klokkerne til Degnen
Da saaes Lit vi ellers adskillige vinge. 6 Rectoren skulle
mere ordinaire Skolebygninger baade nødvendig, skulle allene, at
Jan Degnens Cafeteld kunde forrette Ministerialia —

Dette var mine Tanker vom jeg ikke vidste, at
undertegnede Høie Commission og underlaste en ydmyg Mening
Indsigter, dersom jeg gaar en Indretning til Almindelig Forbedring
Klokker Forrettninger for Menigheden, som og mueligen undgaae
og allerunderdanigst Jan Samtlige store baade Trange og Ligger
af Mangel paa fuld Klokkeindtægt og ofte Rdr til samme
Skolen Klagen, som ofte Degnen Klokkerne forbarmer
Da saa jeg vaant vil ydmyge, og ansee mig altsaa ofte
mueligt Ligt —

Lunds Stift d 5te April 1806

Christian Franck
Rectoren Lunds Skole og Overgeistlig
Skolen, og skulle saa og taalelig betale af Candidaterne Selv.

Naar Cappellanen Hr Mads Kofod beforordnes til Pogunprovst for Nearø og Bolskier Herreder, og Lectoratet adskilles fra det nesederende Cappellanie, bekiender dette Embede ester Kofods Dagsverker ikke meere end 160 a 170 Rdr aarlig Indkomst, hvorpaa den nesederende Cappellan ikke kan bygge Tilstrekkelig Forsørgelse for Cappellanen selv alle Søndage Predikener, alle Fest Predikener i Pogunk, afvegslende Aldre Examinationer med Hiemmeværn samtlige Skriftestole, Confirmationen og Byggebekymringer, saame som de øvrige Ministerial Forretninger, hvorudi Cappellanen og Degnen deele.

Hvor nye saaledes at skiffe Embedet Forretninger, uden nogen tilstrekkelig Løn for Mandom. - Skulle dette Embede gaae ester paa den anden Side, uden tilbørlig Mandigheds Fordring paae Hiemmeværn og Aftensang hver hellig Dag, nu saaledes saa nogen billigvis, som Tiden nu for længe til at kunne leve af Mandigheds Fordring. - Ah forgive disse Ting hoc opus, hic labor. Hr Prante saa vennelig at Søndags Examinen kunde afvegsle med Fest og Søndags Examen og at Catechisation skulle vorde efter Aftensangen Afgang; uden nogen kan sige hvorledes Mandigheder dermed skulle kunde seg forenige.

Imidlertid troer Hr Prante, at naar Rector tillige maa ordineres, kunde den første Fredags Predikes Embede, og i Tilfælde assistere i Skriftestolen. Imidlertid maatte nu saadan Rector legge an paa Forandring med dette Embede, og den første Examinen ikke kan begynde at gjøre Adkomst paa samt Hver og Opsynet til Skolebygningen skal nu efter vores Formening ikke afgjøres. Hvad den saltige allerh. Forkaab Skoles Indretning angaaer, da seer Hr Prante nødvendigt og nyttigt, naar Salarium kan findes Udvej til Løn for en saadan Skolelærer, ester som saare imden nu for sig brug, ved Udvidelsen almindelig findes Pogunprovstens Tilsyn, kan ikke andet end komme den bedste tjente.

Hr. som i afvigte Aar saaledes indlodt sig Skolevidenskaben, gaar betænkende, at Hr. ikke tilbyder sig at gjøre noget videre Forslag allene den da forestaaende Hører med Skolen, den skulle nøie Erfaring tilkiende give, naar Vacancie, som snart kunde maatte, forefalde, nu nu ikke meere nøiagtig, da Embedet pidtil Erfaring at skiffe overfødte Capellanmandene og Biskoppene nu formedst Erfaringen, som i nogen Maade er habil til at meere Skolen Herre. Imidlertid haaber Hr Jeg ikke mindst ufortrødent allerunderdanigst at nedlegge dette Pogunprovstens Hr Pranses Forslag for Deres Majestæts Throne. Kiøbenhavn i dette Øieblik Commission den 22de April 1786.

Allerunderdanigst

J. W. Kanser Thurah. Rosenstand.

Memoria!

Undertegnede tilbage sendte den 29de Juni sidstleden
tilgiendom Skrivelse fra Landfogden Rector Andersen tilligemed
samt Skabet hvori det Kongel. Skoles Archiv nu findes
samtlige og enhvergiver vedkommende, til den Skolens Archival opsigt
fra og Skrivelse, saa enhvergiver, at de alle vidste det nøiagtigt
Skrift forskrevne Skab med tilhørende Nøgle i den forsigtige
Forvaring og Vedligeholdelse, ligesom han opfordrede Rectoren
til at tage alt omhyggelig Skabet i Øie. Da saa nu
alle Kundskaber nogen Forretning at udrette, uden gjennem
ind Kalla til den forsigtige Opbevaring om tagen alle
mulige Forsvar Skolen til nærlig Tilsigt. —

Nexø den 14de August 1790. —

Som Landfogd Worthe og
egen Tilsigt

Eiet
Vedkommende Skabet hører Øresund

for d. 11. Sept. 1790

[illegible] 572

MCC26

Unterdanigst pro Memoria!

Da den Latinske Skole i Nyeborg har et saadant Behov af Disciple, at den i Vor forrige Skoles Omgangstid har havt den Forøgelse i 3 Classer, saa har den endog i denne Tid maattet ligge ved lidet Nabostands for 6 Aar. om Talen saa, da den Gaard som den ellers er bygget i den Forfatning ellers tilbygning, saa den forrige Rector

Jeg gienner mig herfor underdanigst den Ære at indstille Deres Excellence, at der til denne Skole maa blive bygget – a 12 Alen. om Aaret, indtil den Skole nu ligger øde – dels paa Grund af Nedbrudsgrunde, da den ovenpaa den Side Gade maatte vorde Gaard som for et Mandskab kunde nu en Latinske Skole og Rectors Bolig, dels og i Betragtning af at den eneste Skole Bygning, som i min Tid i Byen er bestemt til Sangen i den franske Tale Forsamlinger, og nemlig i Begravelsen, mangler Gudstjeneste, saa vel i den tydske Kirke som i Vor Frue Kirke, hvor i Byen Tilladelse til Gudstjeneste i den franske Tale bliver givet.

Nyeborg den 1 April 1789.

Underdanigst

C. Andersen
Rector

Kiøbenhavn d. 26 Maii 1790.

Allernaadigst for 2 Aar siden saa Vi gierne vor Forordning omkr. St: Hr Landes Commun Roggerts Gaard og vilde at den ved Tilbygning var indrettet til Skolebrug med Rectors Bolig, og da denne Gaard ligger ved Byens Ende, saa Vi ikke ansaae den bekvem, at Hr Rectoren for samme skulle nødes til at ligge udenfor Byen, saa Vi ikke fandt for gode

Kiøbenhavn d. 10 Juni 1790.

p. d. 11 Juni 1790

Ahlefeldt. Ch: Franck.

ad 872

Nº 466

Höjbaarn Höjærværdigst
Herr Biskop!

Ved Deres velvillige Erklæring giver jeg mig den ærbødigste Frihed, at henvende Deres Højærværdighed min pligtige Ansøgning om Deres kjærkommen Bestyrelse af Sjællands Bispestift, hvorom skjøndt allerede Rygtet ærbødigst, men som jeg dog maaskee bør troe, og som jeg maaskee ligefaa lidet ønskede formelt at have længe og tilstrækkelig Hjemmel til Deres Højærværdighed at søge, har dog Deres Højærværdighed Deres Velvillie tilladt mig at søge Deres Bestyrelse af Stiftet, indtil Deres Højærværdighed selv maatte ønske at tiltræde samme.

Nu, da min Ansøgning er Majestætens Villie igjennem Cancelliet, som jeg vant ønskede, er det min Pligt at ærbødigst andrage derom, og jeg haaber, Deres Højærværdighed at forsikre mig Haab om Forelæggelse ikke for længe, naar jeg selv i sin Tid skulle vorde ved nærmere Vacance, med min ærbødigste Ansøgning tilbede mig den Kongelige Naade; idet jeg ikke vil forhale Deres Højærværdighed ydmyge Anmodning om min vorvordne Forelæggelse, gjøre at forsikre mig Deres Velvillige Understøttelse, som jeg ydmygst ombeder mig, og med sand Høiagtelse Deres

ærbødigste Tjener
[illegible]

Grunden til mit Haab om mikre Bryst-
sving bliver 24 Aars Erfarenhed i sidda Embede,
altid forestaaet, i ikke mindre end 16 mine egne
Overbevisnings Eidsforbindelser, og ogsaa ikke
Mistroværdighed hos Borgerskabet, endelig Kolr-Hø-
jet, som var gjerrig forholden, blev ydet Dalig
Hr Biskop Harboes Ordre bortfulgt og bortagen,
og mig forbudet igjen at oppebære, giorde Almen
vellig lie at bruge ikke Bøn i Kolen; Tu Fiel,
som aldrig kan tillegges mig, thi ligger saa mit Em-
bedes Eidsforbindelse og endelig denne Erfarenhed, ligesom
min Formaand, Endog saa forsynet Kolen med en
dyrelig Studsut, hvorpaa ikke aldrig af nogen saa
meget anket, for Kolr-Hjortes Nedrivnelse førte Mis-
forstand.

Efter Deres Højærværdighed gode Løfte gjen-
sig indbyder mig Kjønne-Kalds Degnekalds Bog tilbage
sendt til 9 Aars Degnekalds Indtjenelse, nu
ber, i manglende Eidsfald Forfalds Degen med
Degnekaldsens Afstandighed ved min Skrivelse.

Jeg forbliver med den største Højagtelse,

Højædle Højærværdige
Herr Biskop,
Deres

Kjønne 1787
den 11te Januar.

underdanige Tiener

Mads Krogh

Underdanigst Promemoria!

Med underdanigst ab remittera vhs under 21:de passati Naadigst og höj. Gunstigst mig tilskrevne Skrivelse for Kirkens Inspecteurer i Kjøbenhavn med Bilagger, angaaende de imellem Kjøbenhavns Kirkens Værger passerede Stridigheder, med ydmyg Bøn jeg ligeledes underdanigst formeldt:

Hvad angaaer vhs at Inspecteurerne nu fremsatte Skrivelse vhs paaklagede Kirkeværgers Forhold og med dem formerede nöyagtige Beskyldninger, da er bemeldte Inspecteurer i Anledning af deres vhs angaaende under 19:de Julii s: a: gjorte Andragende, fra vhs höj: Direction under 30:te Augusti s: a: tilskrevne paalegges, som vhs herpos underdanigst fremsender Copie derover indhentet; og da ommeldte Inspecteurers Skrivelse er dateret 18:de Augusti s: a:, saa haver de allerede vhs Creds ikke undlods strax efterat bemeldte Directionens Ordre, hvorved vhs formenes at vide hvem, indtil man nærmere hvad Alexander Køfoed, ikke at fornye Gudfoed er fornøden tilsiges, vil foranlage skeer.

Inspecteurerne skyldes vel allerede dette, at Kirke-Værgens söger at bringe dem under tiltalte Ansvarighed, i det han for Almindens

11 1788

pr: 23. Nov. 1788 Løvzl.

og Provsten gav klagen ovne, at Inspecteuren
gav agten tilligt, at en Skole-Stue i Birken burde
ovnreddes ner af Hans Peder Spliidtzes Folk,
hvorimod Birkeværgen paaskyder, at der var Borge
penge, som manglede Skole-Stue, og at disse bor
forbrukkes nemlige fornemmere; Ins-
pecteuren mener hannem ende dis Skyldig for
sin Handling, at den ikke skal kunde godtgiøres,
at de skille i denne Fremmede gave Hage Forskiel
for de Skyldige, samt allene formenner, at Disse
Skioner ovne Skolestuerne ikke tilbørlig Birke,
Værgen mon Inspecteuren. — Hvad
den første angaar, da skjønne Inspectionen vel god
i denne Tilfælde ikke ugilig, saa mygen mindre, som
ogsaa Sinds egen Arvingerne Spliidtzes Folk skal
kun yde halvanden gevinst, altsaa kand de endnu
ikke anses endnerlede ved Døm, følgelig ikke
komme i Betragtning i denne Fremstilling dis
Præference for gilde penge, den anden skriftlig
imod Kvinnes Ekteskiel i 2den Bogs 22de Kap: 48de Artic:,
og hvad angaar den sidste, da melder Amtmanden
og Provsten nu denne ydmygelige Copie Skrivelse,
at Birkeværgen altid pleier at disponere over
Skolestuernes Beholdninger. —

Da den nu ikke kand gives, end ved nogen
Species Forandring i denne Tilfælde paa Bornholm i
den forløbne Tid passeres nogen Bestemmelse

allene forholde sig; Amtmandens og Provstens
tilligemaa ansees at være pligtige, hvorledes
i alle tilfælde i Almindelighed forholdes paa
Bornholm, og hvorpaa saadant grunder sig,
saavelsom og hvad ogsaa grund og Aarsag dertil,
hvorfra det viser sig, at Amtmandens og Provstens
ligesom samme Inspection over Kiøbsted-Skolen, som
alene i Almindelighed i Dannemark skeer under
Sognepræstens og Magistratens Inspection,
og i hvilken Forretning det nu at Sognepræsten
og Skoleholderen i Svaneke bestyrer sig nærmere
vil erfares;

Saa skulle vi underdanigst
ikke undlade: om det ikke maatte behage Deres
Kongelige Excellence og Deres Højadelige Højervær-
dighed vore forordnede Inspecteurers Skrivelse,
at indskrænke Hr. Amtmandens og Provstens
Beskikkelse i Nødvendighed hvorledes den i
Almindelighed paa Bornholm forholdes med
Kolbadernes Overholdelse, at samme, naar
Skolevæsenet eller Inspecteurene saadant finde,
og hvorpaa dette grunder sig, saavelsom i
Fornødenhed ikke dette at Inspectionen bestyrer
Vedkommende, hvorvidt Hans Amtmandens
og Provstens Ærlyndighed strækker sig over
Kiøbsted-Skolen, og at hvad derom videre

maaskee gaaer ab manibus verificeret Copie.
Skiöbenhavn, den 1ste Novembris 1788.

Til
Hans Højgrevelige Excellence,
Hr Kammer-Conference-Raad
og Hofchatulleringsmand
Grev von Haxthausen.

Hans Højædle Højerværdighed
Hr Biskop Doctor Balle.

Copie

Sto memorial!

Dersnach kan nu de gode herrers Skrivelse af 19de passato ommeldte Sage for Svanniche Kirke at forklare, ymbe de der derom skiøn nærmere Underretning, da vi i øyeblik erindre dis de gode herrers ingen Forsorg, at for samme herskab paa ons Vegne, gyor alt vore alle Undersaatter kan vogte at skaar sikres. Hvad allene angaaer ons af Regnskabs Herren Alexander Sko- "sted gjorte Hyre dis de gode herrer, i Underdanighed "af, at han nu Aarene tilsteds at nedlegge alle de publicque Skifteres Kapitaler, som han inde- "sidder med. Da ville vi i Berh haave tilsagt Jammen: at ligesom ons nu skriftlig imod dis ingangne Anordninger, at han indstifter med publiques Midler, for hvilke han nu Regnskabs Herre, saaledes gaar vi og paa Hyndt Hans mo. "Ane 28de Junii sidstl. anmodt om, at han høyhedelig blev tilsteds at nedlegge de af de publiques Skifteres Kapitaler, hvormed han indstifter; Og at dette altsaa kan vere han nok dis ydmyg Efterretning, vinde at indrette sig med nødvendige Forsigtighed under høyeste og upassende Formodninger, Hans

Dh 6761.

at han attraaer, saasom hverken at afgiøre sin,
saasvidt han ikke vil ynske at gierde anvendt,
som og at foredrage sin meening om ovenanførte Ordres angaaende Afbalingens af de publiqve Capitaler,
hvorved han indskrænker, præcise ophævelig,
hvis han ikke vil foradrage sig videre Ansvar.
Kiøbenhavn den 30te Augusti 1788.

Haxthausen. N. E. Balle.

Vordborg.

Dis
velEdle Inspecteurer
for de publiqve Bygninger
i Kiøbenhavn

Underdanigst

Pro Memoria!

Da Jeg for nogen Tid siden underdanigst indsendte
Hr Højst Hrrs Forandstaltninger die Ecclesiæ angaaende
for Skanninge Kirke, og ad Hvilken ofter Hr Højst Hrrs
Ordre sag Kirke nogen var opsagt; Tager jeg mig for
vidende at die Underdanigst indbragte Kirke Regnes
Forsael og Jaar mod os Commerede i Overlæg bestjedniug.
Da Sagen derfor ikke længere Underdanigst ad die
Gielde Hr Højst Hrrs Underlagde Copier og Kirke Regnes
Fuldgiørelse Klager paa os die Hr: Amtmanden og Hr: Prom.
sten for paa Landet, samt Hrrs Befalinger die os ikke
gaaende. Ligesom meran Naadigst erfarer: ad Kir
ke Regnes Forbliven med samme Bestjedning imod os
ikke staaer i Naadelig, og ikke giør sig Indskrænkning ene
ad bestjede os, ad die Gielde Jaar Strangelig Forbiet
Jeres Underdanighed for Kirkens Opnigelse, Hvilket mad
jeg: Som ene Hr Jaar saadanne Forbydning ikke Jeres

for d. 19 Sept. 1788

4600 i

Fuldkraft eller i Overensstemmelse og ikke stærk til Grunde, som
ikke burde saa alvorlig imod Loven og Embede selv
ikke kan undlade strax Undersøgning derover at igangsætte som til
lige Examen imod dem, og forresten undersøge og
paa mer vederbørlig Maade beskaffe tilveie, eller og paa Kgl.
Deres Befalinger derfor skriftlig; Ligeledes maatte ikke og klage
lige Exempler, hvorledes jeg Klagere ofte vil blive ført i Kirken
som jeg ved Forbindelse jeg ogsaa billigt vel kunde ogsaa
Een af de Stænd Peter Splidtzes Døtre for i Ægte, og saaledes
Begge ikke klage os noget Forbedres Nødvendighed, da jeg som Inspec-
teuer formener os Overbrydelse ikke at overdrage Borgerskabe, og
jeg ellers i Ægteskabs Sager, under Examen af de der i Sam-
mer kommer som Mangel Borgerskab, og ikke derfor forskrifter
Indlæg Tilladelser, ofte kan dette jeg som ei fornødent
Forseelse dog som Embedsmand, omstændet jeg derved skal kunde
gaaet imod Loven precise paa nøjeste Forskrifter, men jeg paa
af Sagens Beskaffenhed selvfølgelig kunde efter egen Prøve,
som jeg ellers jo overbeviser ikke. Da Splidtz Jomfrue Søs-
ster Ægteskab Døtre, maa det dog ei ikke billigt, at ikke Byde i
Kirken blive dem overdraget til Tilsigelse, og er det ikke
ligefuldt først nu Nødvendighed at Begge Kirker og de offentlige
Forsamlinger dem for ei gjøre jeg Skade Tilsigelser,
hvorfor kommer nemlig, at de Gifter ikke skal kunde formøde,
for noget Embedsmæssig eller Borgerlig Privilegium forevare, da
skulle dem for Undersøgning jeg os ikke, at de Gifter sig,
nu Vanskelighed ikke bekommer jeg ikke Dispositionen, og i Forsømmelse at skaffe ikke Tilkommer os, mindre
Kirke Skyld om sin Klager. Endelig maatte jeg Undersøgning
jeg os ikke undskylde om, for ikke de Herrer Embedsmænd
og Provster Nødvendighed Forskrifter jeg ogsaa Kirkens.

Kjøbenhavn
den 18de Augusti 1788.

Undersøgning
Dem
Pontoppidan Borring

Jnr. 1956

Copie

Underdanigst Pro Memoria.

Jeg velbemeldige Hr: Jens Michal Storck og Hr: Byefoged Boring
Jeer ieg at melde mit Pro Memoria af 12te d: m: hoor af dend følgende
Copie, af hvilken Deres Kiærlighed vil see den af dem gaaede
ordre paa Deres øvrighed maatte være at melde dem at Penge Sum,
Skilling, de ved deres skiød være besværdiget at betale øvrigheden
skulde sidst falde paa de steder, ved de publique Capitaler som
ieg indbetale med og Deres Tilsvarsmænd for, skulde mine Gaar
de fikker eller andre Forretninger som og ved samme skulde fremgaa
indbetales; ieg behøvede dog ikke Pro Memoria og forlanger
ved denne mindelig in Copie af den paagaaede ordre paa Deres
øvrigheden, imens sig den paa 2den Maned indkommer af Hr: Byefoged
Boring som og sagde mig ville fremgaa der efter til Deres
skulle betales til dem og Hr: Storck som Kirkens Inspecteurer;
Jeg vide da forlangt at ieg skulde forskaffe Cautionist for
for dette Kongl: da sagde ieg mere villig til at giøre samme
mueg i forbigaar da alle dette skal være mere end dobbelt
den Summa i penge som ieg indbetale med. og dette var baade
Erstatten Hr: Storck og Hr: Byefoged Boring fuldmegtig bekiendt
at ieg for saadanne Gienstemænd som kun vare fuldkommen
Borgen for de Capitaler ieg indbetale med, saa kunde ieg
gaa Kongl: Cautionist vare til Kongens skulle indbetales maae
ieg gaa Kongl: forsikring og da der ikke til dato alle
dette er fuldkommen klarer som Regnskabene ere
viiser. at for paa landet er stor Kongs mangel er noksom
bekiendt, da er mig disangaaende ei muelig at kunde for,
skaffe dette Kongs nu fremmen imen til forskommende
Maii i nogle tilstrækkelige Caution, med hvilken ansøgning
og Kirke Regnskabene allerede oppgiøres, da skal ieg paa
de velbyrdige Regnskab og indbetale naar de Kongs ieg indbetale
med og dermed vil ieg stille Kongl: Caution for den Summa
ieg indbetale med; dette skiød ieg og begiære at blive
videre bekiendt paa paa Kirke vegne som de Fattiges og
Skolens forstanderskab, hvilken jeg underde ieg mig af Deres
Velbaarenhed Hr: Amtmand Steiberg og Velædelbyrdige Hr: Kongs

Pr. 19 Sept 1788

ad Kbog

Stiorth, at dette mit gierde selvbud maatte tilsige enhuger,
paa det eg som en gammel mand der i en temmelig
vid eaar har baade i pengelaglig og ökonomisk interesse fork
dyber indgaaet, ikke en stiels erlösning med ydre ogsaa
indvortes og i Sorgen da mig tilgiendelig dikterede andre,
dighedr. tilgivelse for eg under den 16de d: m: skrivt ordre
fra Hr. Biskoprd Horring Hvorved for dets følgen en Copie ynd
ydmuer erfaring mig at overlade at skolerfordre for i Kirken
det Sr Splidts Sakter, mens da det allerfriedre Hans ydmt
en Brug at Borger Krone som ikke Hans Hoch Velbaarenhed Hen
nyde Presentsen for en mig, og Hr en fornedrygmodtiid
Borger Krone som ikke Hans Velbaarenhed, skon Hans eg troegt i Sk,
Indkuing at følge denne ordre, skal Hr: Biskoprden Hans den
skulde Dispositon ogsaa Kirkens skolerfordre Hans maatte eg
gandske abandonere mig dertyre, og Hans en at tilsige Hr Pastor
i nogen dispuder Hans Stiller eg tilligen dette til Hans vide,
Commende Hr: Landmanden og Hr: Kronefoged gak Efterretning.

Vannidre
d: 26de Julii 1788. —

Ærbödigst
Velbyrdende Kongsord

Til
S: T: Hr: Landmand Steiberg
S: T: Hr: Kronefoged Stiorth

Copiens Rigtighed tilstaaes

Ærbödigst

Hr Stiorth Jac: Hörring

Copie

#

Den Forfatter i Kirken No 4to som paa nogle mine Bøger Kiøbe til Kiøbs, som formedelst Landet Død og Kirken Forsømelse, skal Forfatter tilkiøbe Sig op Sr Hans Peter Splidtzer Døtter, imod at de betaler til Kirken den Bekiendelige Sum, skiedt Forordnede Sinde Hr: Capitainen die Forrige Forandring.—

Saxnicke d: 16de Julii 1788. T. A Borring

Copiens Rigtighed Testerer

Sahlgrunds Kiøbed —

maaskee gaaer ad mandatum verificatæ Copie.
Kiöbenhavn, den 1ste Novembris 1788.

underskrevet

Til
Hans Højgrevelige Excellence,
Hr. Kgl. Conference-Raad
og Stiftsbefalingsmand
Greve von Haxthausen.

Hans Højædle og Højærværdighed
Hr. Biskop Doctor Balle.

Velbyrdige Herr
Velbestallede Herred Foged!

Jeg undertegnede Mand Herred vinder sig, at jeg ved min Kones Død i Oktober maa Aar 1787 har Arvet til Hendes Børn 133 Rdr 2 Mark Capital, som jeg for indeværende Aar 1788 Tilsammen har Arvet 5 Rdr 2 ß: til Hver Arvinge Ens Lods, for hvilken 5 Rdr 2 ß: Herred Foged Berregaard mig nogen Gang har Leveret Skrift Sk. A.

Men da jeg nu ikke kan faa Herr: Foged Hiorth Skrift vinder at disse Penge, som mig for Arvet til Hende ved Skiftet, for Hendes Død, og da Herr: Foged Hiorth Skrift til mig søger Betaling for Skrift ved Skiftet Aar Rente-Tinge Tilligemed Penge for Aaret Regnet 1787 Hvorfor Skiftet, til sidst Lørdagen med 10 Rdr 2 ß: ifølge Amanuensis Herr: Lunds Brevlig, saa vedlægger jeg Skrift Herr: Foged Hiorths Fordring for Skrift Aar Penge at gjennemse mig til Hvem for at vorde Betalt, om Skrift Sted vinder sig, at om-

4/11 1788

med Skuter gjen det Aar vor Kalk af
mig til Hrr Prem, og sat de alfau vor anden
Gang Kalk for mig til Landmaal —
Haaer gjörr Hrr gar godagt Hrr
Prising Hrr nögen Ofrigh i Hrr
Protocollen, Hrr Lieutenant mig følgelig
5 Spd 2 ß til godt for Hrr, gmälten
Hrr Lieutenant Kalk Hrr mig tilbage
Kalk til min ældste Broder Lieutenant
med gans Forbering herfor paa
min Vegne —

Ellers gjör Hrr Hrr tilönskes
ald Velstand og Sy Velsign

Christiansö
d: 4de November
Anno 1788

af Hrr
Hrr og Hrr
H. Schenning

Da ommeldte 5te Rd. Blev den 25 Nov. 88.
betalt til Hr Lieutenant H. Schenning

Underdanigst

Pro Memoria!

Jeg har i Eders Høivelbaarenheds naadigste Skrivelse
af dato 24 Septbr. og den medsendte Vigelance forbrudt
Skibs Indlæggelse for Frankrig til Kiøbenhavn, Jeg
maatte ikke forsømme mig at give Eders Høivelbaarenhed
min ærbødigste Taksigelse, for den mig viiste Naade
og Velvillie, at Eders Høivelbaarenhed har ladet for-
anstalte Skibet Fortuna, Capitain Jørgen Jørgensen
Bryder, til at afhente mig i Helsingør, hvorfor jeg
skriftlig har ladet min Tak aflægge, og skal jeg
ikke undlade ved Leilighed, mig i alle ydmyghed
derfor at indfinde for Eders Høivelbaarenhed.
Jeg har ikke været i Stand til at efterkomme
Eders Høivelbaarenheds Befaling, som alt for længe
siden er skeet, og skal jeg derfor ydmygelig bede om
Forladelse, saasnart jeg har faaet Eders Høivelbaarenheds
Skrivelse, som i Gunst til mit ægte Fruentimmer,
Jeg nu har faaet Tilladelse at reise til Kiøbenhavn,
at søge Kongens Høje Naade for mig, og mine
Børn, Jeg nu ikke længer kan undvære min
Familie, Jeg skal derfor ydmygelig bede om
Tilladelse at maatte reise til Kiøbenhavn, for
at søge Kongens Høje Naade for mig, og mine
Børn

Høyærværdige Hr. Biskop
Høistbydende Velynder!

Eders Høyærværdigheds Skrivelse af 21de October ahn dansche Skoles
Sag i Bonne Overformynderie Sag jeg imodtaget d. 14de Novembr.
Det er mig uden ibeen mueligt at besvare samme – da jeg kiender
maae indskrænke Beskrivning angaaende de saa kaldte Tydninger som
jeg skulde jeg ogsaa skiønt ikke troer at maatte beklage sig hel
lidt som Skiøtte Høyædelen kommer; da imellem de 50 de
60 Aldr. til Skolebørns, og 30–40 Aldr. til Gaardmænd Lows Forbe-
dring – Den Forsamling der kan lede mig at kiende om mine
Landsmænds Tænkemaade hel at vinde stole Overtroen – Dette
troer – Jeg vilde ikke at tale ahrom og giøre Forslag, men naar
Jeg kommer til Gienmuelsen selv, skulde de sig hellere og forvisse
Jeg skaffe at det vil gaae ligesaalenge med disse Tydninger
som med de mueligt skulde at blive indskrænket Tal Jeg til Skoles
Skolens Inspecteurer og beder dem nøye samle Efterretning om Fred
Borgernes Tænkemaade og vilde gierne – imedsteer naar en Subscription ikke bredte
Jeg skal ogsaa ikke forsømme Mueligheden, naar
Jeg skal ofstte ikke til en Bedre Tydningsfred, og imidlertid indskrænke
Deres Beskrivning om adskilligt – Da jeg ikke ønsker at komme
Dem i Forste Distantmaanedens og Biskoppens Tynde ymodtagne med
gyldige og vel overlagde Forslag – Ikke Forsøm Landsbyes Lehns Skole
Skolen skiøn Eiendom Kapitalen som Skolen Landsbyes Indbiggeres Hænder betroede
her til, for at øve de Bonne Borgere en saadan Skole, som Jeg som
den Lat. Skoles Rector ønskeligt gierne vilde bidrage til – Og Jeg
forbeholder Mig i den Ydmyghed at giøre de Skriftlige Forestillinger
Jeg over sagde – tydningen – naar den mig ved fremsendelsen Dem Skrivelse
Jeg saae gemmelt skulde Haandskrift, som Jeg tilbørlig skulde skaffe

18/11 1788

at Jeg se alting kan samle vogen Lovligheden til at kan skee og
alt saa ikke skulde til at igjennemskee — skabe af Skole-
Inspectors Barn, Smor ikke ofte Confirmands, Pronstens og
Skolen Kirken klemmer Skjønne Jeg: At Pigen nu agter
sig i skin kan opnaa og nødvendig sker en Skole — Jeg vil kan
vogen anden for staar med den lærdeste Skole — saa skal Jeg skrive af
Skole Inspectors Ord: At den Danske Skole og saa maae komme i Brug
Man tilbage Mig skrev Provstinden — Derfor vogen sige At Pigen
med vogen sig og vandre ikke med den lærdeste Skole?

Imidlertid Barn til skee Høimodtagelse kan Jeg ikke
ret Mig tilbage til Forsamlet at reise til Kiøbenhavn — Jeg
maatte samme kan vogt skemme, da Jeg skal træffe den Dal
der at Skiøglæder i min Fraværelse ikke skulle forsømme
og Jeg derfor strandet ikke vogen kan Skaffe Mig af den Pinne
som Skolen forordningen tilbage — Min Forsigt er at se mine
Indkomster kan vel ikke anden Maade forbedres, end Overfaldning
Gjennem Jeg skal — Og da Jeg maa med den største Ydmyghed
skal Kan søge offentlig Lønning, vil Jeg og ønske
at Kan skjødet vil offentlig til Lønning Skole — Jeg er
overbevist om at H. Høimodtagelse, under hvis Ting Jeg
kan, og Forsigtig samtlige Skal anbringe, vil med samme
naadigt Gehør understøtte min billige Andragning —

Ligesaavel Barn Høimodtagelse P.M. om Efterladenskab, da kan
Jeg kan en Circulaire fra Hr Pronsten, skaal Landet Præsten
giver den Erklæring Jeg dunk og dunk —

Min Commando maatte ord: Hr Kofod kan nemlig ikke dunke
afkomne Skolens Regnskaber og Obligationer, da kan maatte Regn-
skabs Vogen tilbage fra H. Høimodtagelse og Biskamt maatte
Alt saa maae mit Kvartal Regnskab nødvendig at være her saa vidt-
ventligt som Jeg kommer Hvis Regnskabs Vogen ikke inden Decem: Udgangen
kommer — Jeg anbefaler Mig i H. Høimodtagelse Gunst og Bevaagenhed

Rønne d: 18de November 1788

ærbødigst
Andersen

1/12 1788